

Årsrapport 2024

RVTS Nord er et regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging.

Besøksadresse: Sykehusvegen 23, Tromsø
Postadresse: RVTS Nord, Universitetssykehuset Nord-Norge
Postboks 6124
9291 Tromsø

E-post: rvts@unn.no
Telefon: 77 75 43 80
Webside: rvtsnord.no

Foto: Stock.adobe.com s. 21, 39, 44. Unsplash.com s. 1, 10, 25, 32, 51, 56, 81.
Unni Skoglund, RVTS Midt s. 14

Innhold

Lederne har ordet	4
1. Om RVTS Nord's rapportering	6
Nøkkeltall	6
Om RVTS Nord	10
Organisering	11
Samarbeid mellom RVTS-ene	11
Kjernevirksomhet for RVTS Nord	12
2. Særskilte satsinger og oppgaver	21
2.1 Sentrale planer	21
2.1.1 Opptrappingsplan for psykisk helse (2023-2033)	21
2.1.2 Prop. 36 S (2023-2024) Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024-2028)	22
2.1.3 Frihet fra vold. Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021-2024)	26
2.1.4 Handlingsplan for forebygging av selvmord (2020-2025)	29
2.1.5 Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold handlingsplan (2021-2024)	34
2.1.6 Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel	35
2.1.7 Kommende tiltaksplan - veteraner	36
2.1.8 Nasjonal helseberedskapsplan	36
2.2 Sentrale satsinger	37
2.3 Den kommunale helse- og omsorgstjenesten til innsatte i fengsel	37
2.4 Radikalisering og voldelig ekstremisme	38
2.5 Sinnemestring – arbeid rettet mot voldsutøvere	40
2.6 Flyktninghelse og tvungen migrasjon	41
2.7 Torturutsatte	43
2.8 Losfunksjon	46
2.9 Ny tverrsektoriell veileder – Psykisk helsearbeid barn og unge	46
2.10 Ungdata	46
2.11 Barnevernreformen og kommunenes ansvar (Bufdir)	47
2.12 "Jeg vet" og Snakkemedbarn.no (Bufdir)	48
2.13 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene (Bufdir)	50
2.14 Sentrene mot incest og seksuelle overgrep (NOK/SMISO) (Bufdir)	52
2.15 TryggEst (Bufdir)	52
2.16 Kompetanse i tjenestene i samiske områder	53
2.17 Nasjonale faglige råd for bruker- og pårørendemedvirkning i rus og psykisk helsefeltet	54
2.18 Nettbasert formidling	54
3. Oppfølgingsmøter og dialog	56
	58

Elin Hartvigsen
Senterleder

Christy B. Bakke
Konst. leder/ Senterleder
(fra 15.10.24)

Christian Eidissen Myrland
Konst. nestleder
(permisjon fra 9.9.24-22.12.24)

Sandra A. Bergersen
Konst. nestleder
(fra 09.09.24-31.12.24)

Lederne har ordet

Det selvmordsforebyggende arbeidet har hatt et stort fokus ved RVTS Nord i 2024, da vi hadde hovedansvar for gjennomføringen av Folkeopplysningskampanjen om Selvmordsforebygging i vår region. Kampanjen rettet seg mot menn i alderen 40-60 år og som ligger i toppen på selvmordsstatistikkene. Hovedslagord for kampanjen var "Snakk om selvmordstanker, -det kan redde liv". Gjennom året har vi i samarbeidet med Helsedirektoratet, NSSF (Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging), Vivat selvmordsforebygging, mange ulike regionale og lokale etater, kommuner, organisasjoner og enkeltpersoner i gjennomføringen av kampanjen.

Vi har spredt kampanjen via filmer, bilder og innslag på ulike sosiale mediere, TV. I magasinet «Mainnskit» kan man lese historier om folk som selv har hatt selvmordstanker og strevd i livet, forsøkt å ta livet sitt eller mistet noen i selvmord. Ut fra disse historiene forstår vi omfanget av hvordan slike kriser rammer mange mennesker. Vi har tro for at åpenhet om tema kan gjøre at flere søker hjelp, og at også hjelpere sikrer seg nødvendig kompetanse til å møte og hjelpe mennesker i selvmordsfare.

Kampanjen har også hatt ett særskilt fokus på samisk befolkning, hvor selvmordstallene er noe høyere enn i øvrige befolkning i Norge. Tema selvmord er innenfor samisk kultur ikke noe man har tradisjon å snakke om eller dele med hverandre. Åpenhet om selvmord gir mulighet for å få hjelp, gi hjelp og styrke håpet. Dette fikk også særskilt fokus i vår samarbeidskonferanse med VIVAT selvmordsforebygging «Ingen manns land» der berørte fra samisk samfunn fikk fortelle sin sterke og gripende opplevelse av å miste to av sine nærmeste i selvmord.

RVTS Nord har hatt en særlig satsing på digitale ressurser i 2024, med å videreutvikle våre eksisterende tilbud og digitalisere materiell. Vi ønsker at våre tilbud skal være fleksible og lett tilgjengelig for tjenestene. Vi tilbyr webinarer som våre brukere kan følge fra egen skjerm, med bakgrunn i tematikk som blir etterspurt av tjenesteapparatet. Vi har god erfaring med å samarbeide på tvers av kompetansesenter på undervisninger som er etterspurt og vil fortsette med det gode samarbeidet i året som kommer. I podcast serien Ressurspannen har vi gjort flere av våre opptak tilgjengelig til å høre og se i etterkant av webinarer.

Krigen i Ukraina har fulgt oss også i hele 2024. Sør-Varanger med norsk, russisk og ukrainsk befolkning som lever sammen, har meldt behov for vår assistanse for å forebygge sykdom og splittelse i befolkningen. Vi har gjennom året fått til et nærmere samarbeid med kommunen, hvor vi nå tilbyr mer systematisk veiledning og undervisning ved at en ansatt jobber noen dager hver måned i Kirkenes. Andre kriger som vi følger tett er blant annet krigen mellom Israel og Palestina, som også har medført store tap av menneskeliv og drevet folk på flukt. Forespørsler etter våre undervisning- og veiledningstilbud til kommuner som tar imot flyktninger er økt. Ressursportalen Flyktning.net som RVTS Nord har utviklet sammen med landets øvrige fire RVTS, er noe vi sørger for å oppdatere og gjøre kjent for tjenestene. Tilbakemeldinger viser at portalen er et godt verktøy for de som møter asylsøkere og flyktninger i sitt arbeid.

Økende vold blant stadig yngre mennesker skaper bekymring i samfunnet. Daglig kan vi høre om knivstikking og gjengopprør. RVTS Nord har fått oppdrag som er rettet mot barn og unge med skadelig aggressiv adferd. Voldsforebygging starter allerede mens barnet er i mors liv. Vi har også i år gjennomført mange ulike undervisning- og veiledninger for at tjenestene skal se, oppdage og snakke med barn for å forebygge vold og overgrep.

I det indre livet ved RVTS Nord har flere nye ansatte kommet til og andre sluttet. Det har vært særlig stor utskifting i ledelsen og administrasjonen i 2024. Leder gjennom de siste 15 årene sluttet i oktober, og ny leder ble ansatt før utgangen av året. Det ble startet en prosess for å se på ny ledermodell som kan sikre nødvendige ressurser i senteret, og som står i samsvar med senterets behov og hva vår vertsorganisasjon kan tillate.

Vi vil takke våre ansatte og samarbeidspartnere som gjennom året har bidratt til å styrke kompetansen i tjenesten, og ser frem til nye møtepunkter i 2025.

Hilsen

Lederne på RVTS Nord

1. Om RVTS Nord's rapportering

Nøkkeltall

Ansattstatus og årsverk

Vi har 25 ansatte som jobber ved RVTS Nord. Hoveddirektoratet forutsetter at fordelingen av ressurser skjer tilnærmet likt mellom de ulike temaområdene RVTS-ene skal arbeide med. Tabellen viser imidlertid et noe skjevt bilde av kompetansesammensetningen vår, da vi ikke har hensyntatt at mange av våre ansatte jobber innenfor flere av våre fagområder.

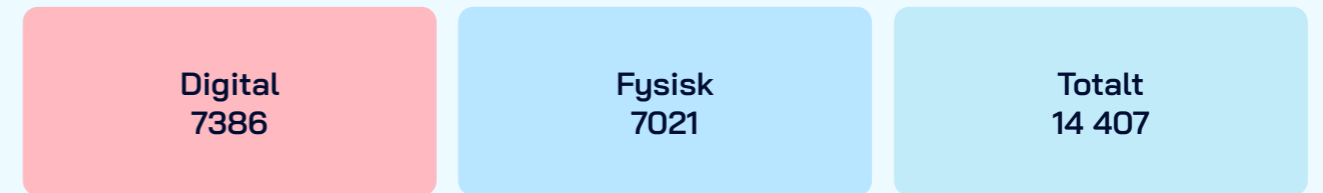
Fagområde	2024
Vold og seksuelle overgrep	9
Selv mord og selvskading	3,2
Flyktning helse og tvungen migrasjon	6,4
Traumatisk stress og resiliens	9
Kommunikasjon	3
Ledelse og administrasjon	4
Totalt antall årsverk	25,3

Henvendelser

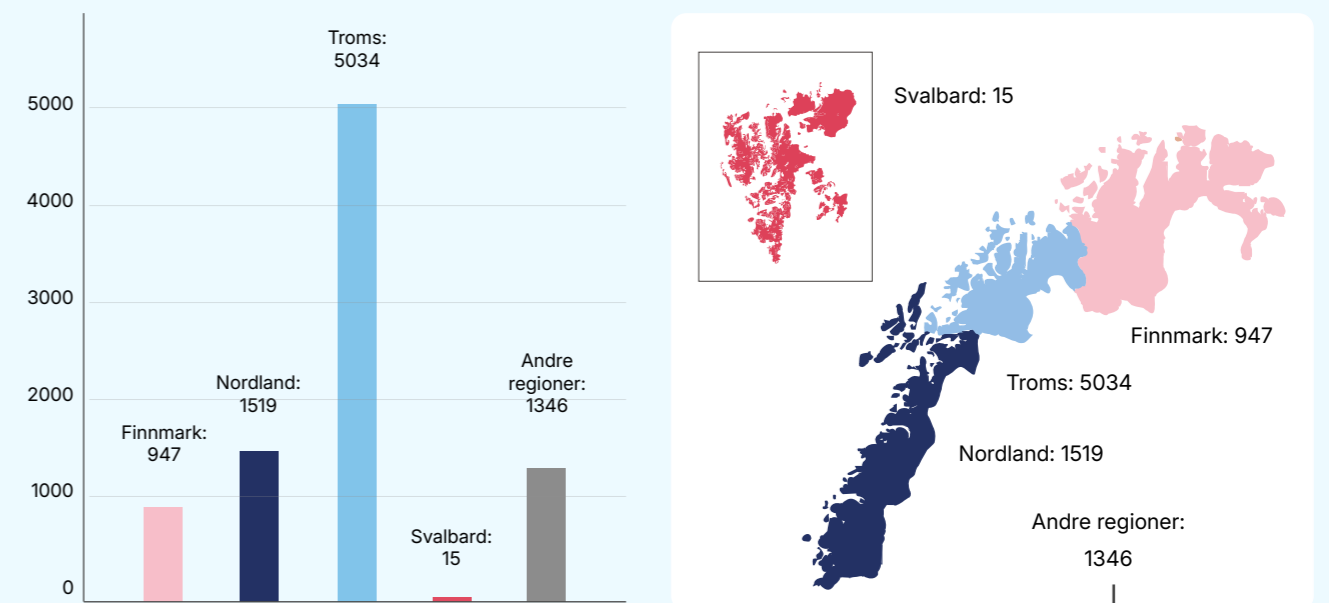
I 2024 har RVTS Nord mottatt ca. 200 henvendelser fra tjenesteapparatet, i tillegg til planlagt aktivitet og prosjekter.

Arrangementer 2024

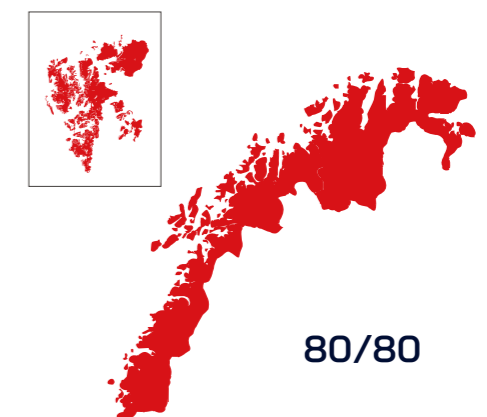
Deltakere:

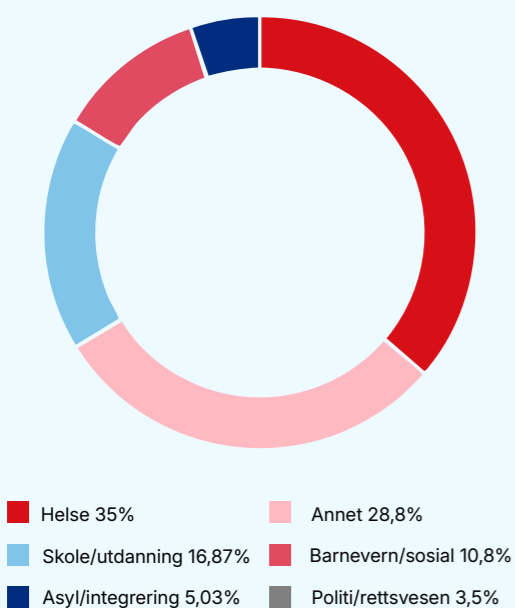
Deltakere på fysiske arrangementer fordelt på fylker/regioner:

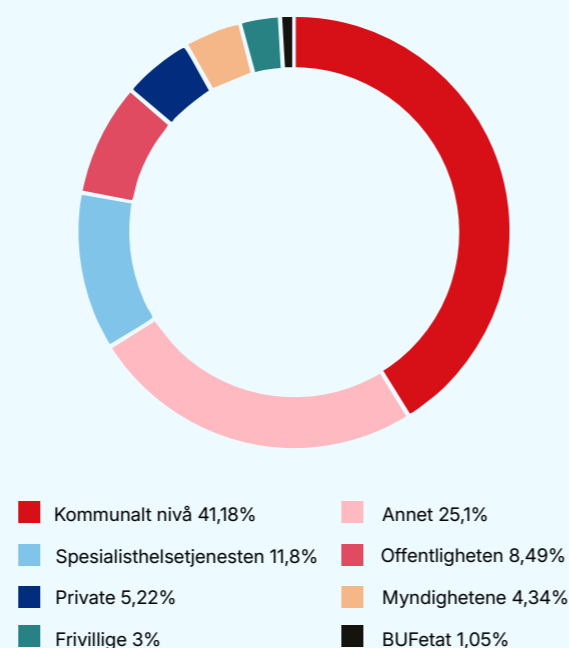
Antall kommuner i regionen vi har bistått eller undervist i: 80

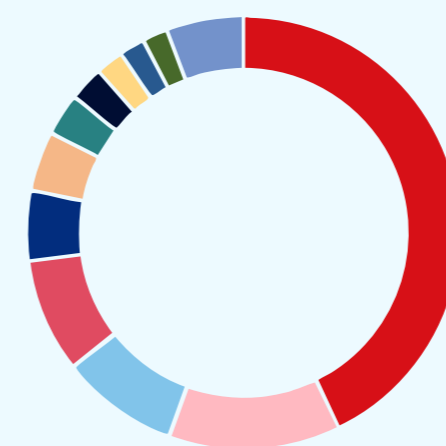
Fordeling deltakere mellom sektor

Fordeling deltakere mellom nivå

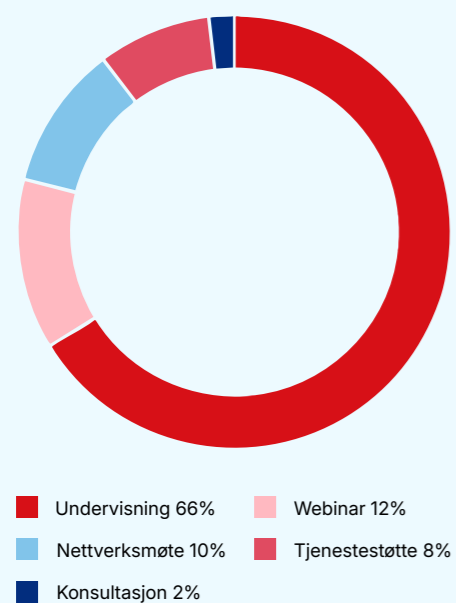

Samarbeid antall arrangement

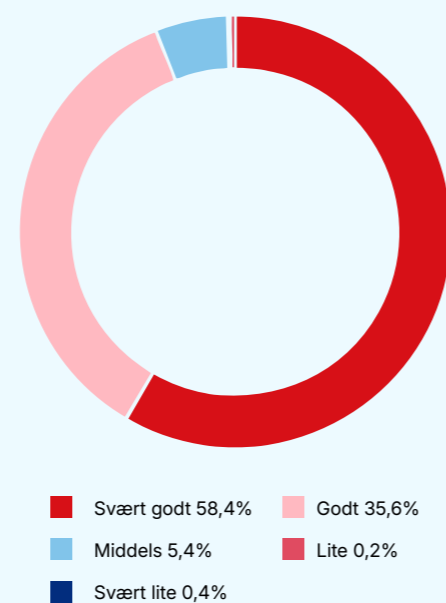
RVTs-ene	532
Andre kompetansesenter	160
Spesialisthelsetjenesten	109
Kommunale tjenester	106
Universitet/høyskoler	65
Statsforvalteren	56
BUFetat	39
Justis	32
Direktoratet/myndighetene	26
Frivillige organisasjoner	24
Brukerorganisasjoner	23
Annet	72

Fordeling arrangementstyper:

Evaluering av undervisning

Hvor fornøyd er du med det faglige opplegget?

Statistikk nettsider

Nettside	2023	2024
Flyktning.net		
Brukere	24 500	22 956
Sidevisninger	78 703	85 000
Stø kurs		
Brukere	16 827	25 224
Sidevisninger	107 367	135 000
Rvtsnord.no		
Brukere	31 557	27 167
Sidevisninger	79 203	72 000
Vold og seksuelle overgrep mot barn		
Brukere	4 839	
Når krisen rammer		
Brukere	13 986	

Mangler tall for *Vold og seksuelle overgrep mot barn* og *Når krisen rammer* grunnet flytting av kursene.

Om RVTS Nord

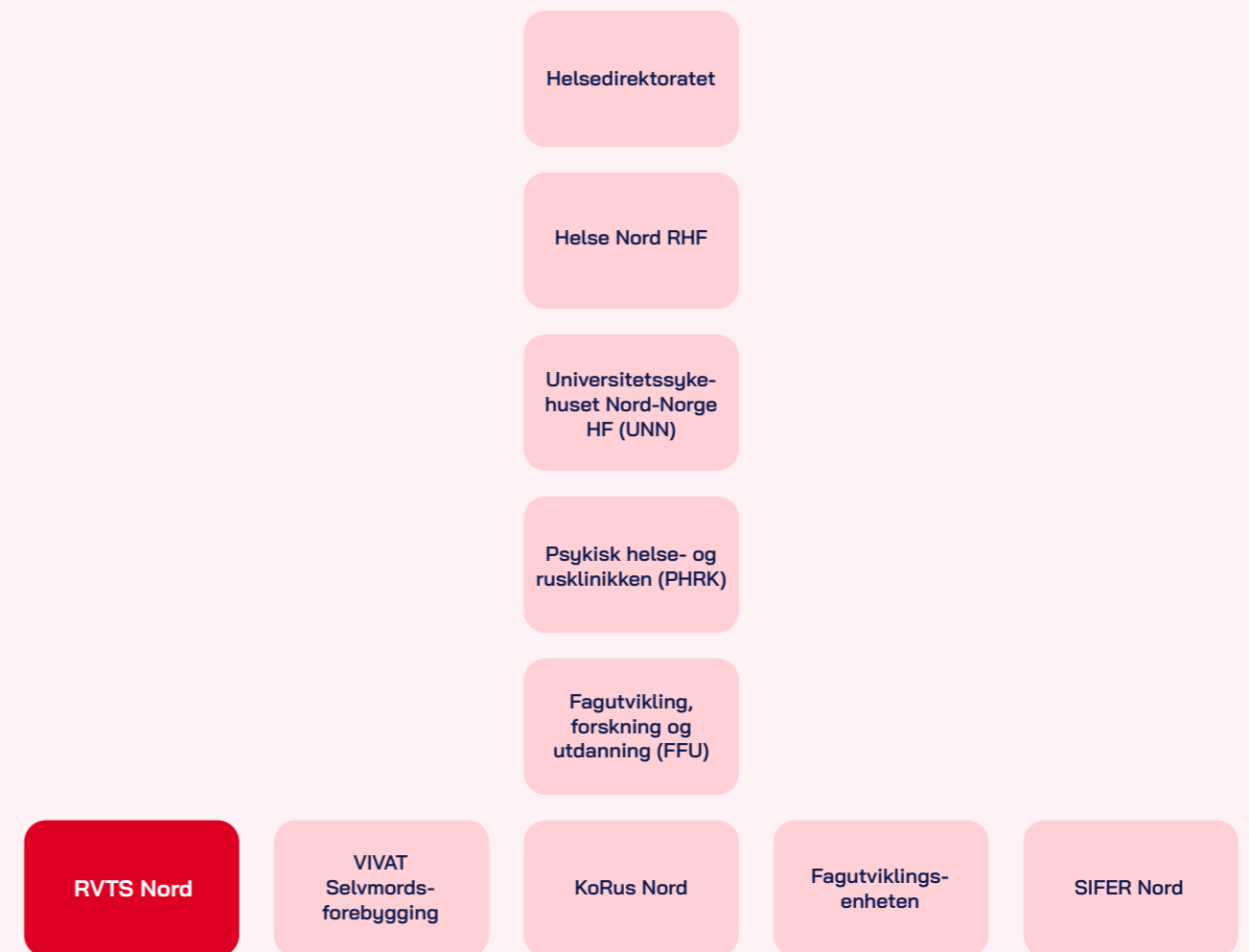
RVTS Nord er et av fem regionale ressurscenter om vold traumatisk stress og selvmordsforebygging. Vi er tilskuddsfinansiert og størsteparten av vårt tilskudd blir innvilget av helsedirektoratet gjennom tilskuddsordningen for Regionale ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging over statsbudsjettet 2025, kapittel 765, post 75. Selv om vi eies av Helsenord og har vertskap i Universitetssykehuset i Nord-Norge kategoriseres vi som et kompetansesenter utenfor spesialisthelsetjenesten. Vi jobber bredt innenfor våre temaområder og vår målgruppe er i hovedsak tjenesteapparatet i regionen. Det vil si alle 80 kommunene, de fire helseforetakene, frivillige organisasjoner og andre tjenesteutøvere som jobber innenfor våre temaområder.

Våre temaområder er:

- Vold og overgrep
- Traumer, traumatisk stress, inkludert psykososial beredskap
- Forebygging av selvmord og selvskading
- Flyktningehelse og tvungen migrasjon

Helsedirektoratet har også spesifisert andre oppdrag, ut ifra statlige satsningsområder og handlingsplaner, hvor noen av disse er negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, radikaliserings og voldelig ekstremisme, menneskehandel, veteraners helse. RVTS Nord er forankret i Universitetssykehuset Nord-Norge HF, ved Psykisk helse – og rusklinikk, avdeling Fagutvikling, forskning og utdanning.

Organisering

Samarbeid mellom RVTS-ene

RVTS-ene har så mange nasjonale samarbeid at vi i 2024 har introdusert en egen policy for slike samarbeid vi nå er i ferd med å implementere. Samarbeidsprosjekter er av tre typer:

1. Nasjonale satsinger der man skal utvikle, levere eller drifte noe sammen
2. Fagnettverk der man søker gjensidig læring og inspirasjon
3. Nettressurser som har en nasjonal referansegruppe

Alle slike samarbeid styres av mandater vedtatt av RVTS-enes nasjonale ledergruppe. Ledergruppen har vedtatt mandater for fagnettverkene Vold og overgrep, Traumer og traumatisk stress, Selvmordsforebygging, Flyktninger og Kommunikasjon og digitalisering. Ledergruppen har også vedtatt mandater for de nasjonale satsingene Kommunikasjons- og nettsamarbeidet med NKVTS, Opplæring til chat- og hjelpetelefoner, FARE-nettverket og nettressurs utveier.no, Nasjonalt samarbeid om veteraner, Nasjonalt samarbeid om skadelig seksuell atferd, ACT/FACT og FACT ung, Los-samarbeidet og Implementering av snakkemedbarn.no og JegVet.

Kjernevirksomhet for RVTS Nord

Traumebehandling og traumeforståelse

Kompetanseheving om traumer, traumatisk stress og behandling av traumatiserte er godt integrert i en rekke av våre tilbud ut mot målgruppene. Sentret har gjennomført flere undervisningsoppdrag for bredden i tjenesteapparatet om traumatisering og traumebehandling, samt gitt en rekke veiledninger og konsultasjoner på temaet. Kompetanseheving på dette temaområdet er også integrert i mye av RVTS Nord sin øvrige virksomhet og blir rapportert om under de tiltakene.

I 2024 fullførte vi piloteringen av Traumesensitive tjenester til to videregående skoler. De fikk totalt seks dager med kompetanseheving på temaer som traumatisk stress, vold og overgrep, selvmord og selvskadning, krig, flukt og livet i eksil og fokus på lærer som støttespiller.

Vi gjennomførte tandem før de startet kompetansehevingsprogrammet og ved siste forelesning. Resultatet viste at lærere og andre ansatte i skolen opplever større trygghet i møte med elever som har behov for ekstra oppfølging.

Vi har derfor besluttet å videreføre og videreutvikle dette programmet og tilby det til flere skoler i vår region.

Kompetanseheving til spesialisthelsetjeneste

I 2024 har RVTS Nord ved flere anledninger undervist spesialisthelsetjenesten om traumeforståelse og traumebehandling. Senteret har gitt en rekke veiledninger og konsultasjoner til behandlere i spesialisthelsetjenesten på traumatiserte pasienter; flyktninger, overlevende etter tortur og menneskehandel, samt norske. Kompetanseheving til spesialisthelsetjenesten er koordinert med kompetansehevende tiltak i regi av Universitetssykehuset Nord Norge HF.

I 2024 bidro RVTS Nord med faglig presentasjon om «bekkenbunnproblematikk i lys av traumatiske livserfaringer og betydningen traumebehandling

kan ha for bedring» på den internasjonale konferansen «Artic pelvic floor meeting 2024». Bidraget var en del av et faglig samarbeid med Nasjonal kompetansetjeneste for inkontinens og bekkenbunnsykdom/NIKB ved UNN, og andre sentrale fagpersoner på feltet. Ved kompetanseheving for tjenesteapparatet har RVTS Nord vært i dialog med kompetansemottakere i forkant av og i forbindelse med undervisning og veiledning for å skreddersy kompetansehevingen etter mottakers behov. Tiltakene har blitt evaluert i etterkant i form av digitale evalueringsskjema og muntlige tilbakemeldinger. Både fagdagen for representanter for tjenesteapparatet i Sør-Varanger kommune og undervisningen på Kirkenes skole ble svært godt mottatt. Ved undervisningsoppdrag for Universiteter har utdanningsinstitusjonen stått for evalueringen og videreformidlet resultatene til RVTS Nord. Tilbakemeldingene har vært gjennomgående positive.

Stø kurs

Stø kurs er et nettbasert kompetansehevingsprogram om traumeforståelse og behandling beregnet på psykisk helsevern for voksne. I løpet av 2024 har RVTS Nord bidratt til kompetanseheving om traumebehandling for voksne gjennom bruk av Stø Kurs på forskjellige måter. Stø Kurs har blitt gjennomført som e-læringskurs av flere enheter og fagpersoner både for grunnleggende kompetanseheving og som spesialiseringskurs og kurs for vedlikehold av spesialiteten for flere helsefaglige utdanninger. Fagstoff fra «Stø kurs» har blitt benyttet i RVTS Nord sin øvrige kompetansehevende virksomhet. Nettkurset er et arbeidskrav i videreutdanningen i krisehåndtering og traumebehandling på Universitetet i Tromsø. I 2024 har senteret fortsatt arbeidet med faglig oppdatering og vedlikehold av kurset. Arbeidet vil bli videreført i 2025. Kurset er godkjent som spesialiserings og vedlikeholdsaktivitet for flere helsefaglige profesjoner. Kurset har blitt benyttet både av førstelinje- og spesialisthelsetjenesten. Vi har fått økning i bruk av kurset derfor anser vi det som ett viktig bidrag til tjenestene.

Kroppsorientert traumebehandling

RVTS Nord har også i 2024 hatt et fokus på kroppsorientert traumebehandling, inkludert traumefokusert fysioterapi. I denne forbindelse har senteret inkludert kroppsorientert traumebehandling i en rekke av undervisnings- og veiledningsoppdragene, samt deltatt i et fagutviklingsnettverk for kroppsorientert traumebehandling og fysioterapi bestående av fysioterapeuter fra spesialisthelsetjeneste og i privat praksis. I samarbeid med fysioterapeuter fra spesialisthelsetjenesten forberedes produksjon av en rekke undervisningsfilmer med grunnings- og stabiliseringsøvelser, samt illustrasjon av hvordan grunnings- og stabiliseringsarbeid kan integreres i vanlige hverdagsaktiviteter.

På grunn av den spente situasjonen i Øst-Finnmark som følge av krigen mellom Russland og Ukraina, ga RVTS Nord i 2023 et tilbud til Psykisk helse og rustjenesten i Sør - Varanger kommune som besto av en tre-trinns modell der vi ga de ansatte et kurs vi har kalt «Hjelp til hjelpere». Videre fikk de undervisning i selve EXIT-metoden og deretter veiledning i å drive grupper selv. I januar 2024 ble de kvalifiserte som EXIT-gruppeledere.

I mai 2024 arrangerte RVTS Nord et lunsjmøte i Kirkenes med representanter fra tjenesteapparatet i Sør-Varanger kommune. Vi ba dem beskrive hvilke utfordringer de står i, hva de trenger hjelp til og hva RVTS Nord eventuelt kan bidra med. Med bakgrunn i dette møtet ble det skrevet en rapport; Utfordringsbildet i Sør-Varanger kommune som følge av krigen mellom Russland og Ukraina. Rapporten er sendt til Statsforvalteren i Troms og Finnmark og til Helsedirektoratet. Tjenesteapparatet etterspør bla. hjelp til å utdanne flere EXIT-gruppeledere fordi det er et stort behov for lavterskeltilbud i kommunen. Det ble også etterspurt en relevant fagdag for de oppmøtte. I oktober 2024 ble det arrangert en fagdag for representanter for hele bredden i tjenesteapparatet om psykososial beredskap i et folkehelseperspektiv.

Videre tilbydde vi tjenesteapparatet og lærere ved Kirkenes skole undervisning om «Hvordan snakke med barn om krig», og «Hvordan stress påvirker

læring» både på fagdagen for tjenesteapparatet i oktober og for alle lærere v/Kirkenes skole i desember 2024. På forelesningen for Kirkenes skole møtte samtlige lærere på skolens 1-10 trinn: 73 lærere, samt 6 avdelingsledere og assisterende rektor og rektor.

EXIT

Det er startet opp et forskningsprosjekt i samarbeid mellom RVTS Nord og NIKUT der alle som deltok i kompetansehevings tiltaket EXIT ble spurt om å delta. Målet er å undersøke hvordan lederne av EXIT-gruppene opplever de ulike prosessene og verktøyene i EXIT-programmet, og hvordan de eventuelt opplever at programmet har en påvirkning på deres egenomsorg som ledere og opplevelse av trygghet og tilhørighet på kort og på lang sikt.

Forskningsprosjektet vil kunne gi verdifull kunnskap om ulike perspektiver på hvordan EXIT-programmet oppleves, og på den måten bidra til å utvikle programmet slik at det best mulig kan styrke helsen til deltagere og ledere i fremtiden.

Samarbeid på tvers

Nasjonale nettverk og samarbeid på tvers av RVTSene:

RVTS Nord arrangerte sammen med RVTS Midt flyktningfaglig nettverksmøte i Trondheim over to dager, samt avholdt to digitale møter. Fokus på erfaringsutveksling, nettverksbygging og ulike faglige tema. På samlingen i Trondheim hadde sentrene møter i tre undergrupper; Tortur, Seksualisert vold i krig og konflikt og barn/unge. I tillegg til RVTSene deltok også eksterne samarbeidspartener, bl.a. NKVTS, FHI, Transkulturelt senter og BUP Sjøvegan (sistnevnte deltok i undergruppe barn).

RVTS Nord bidro i planlegging av det nasjonale nettverket om traumer. Arbeidet resulterte i to dager samling i Nydalen Oslo, der fokuset var på samarbeid om eksisterende ressurser, faglig fordypning og nettverksbygging. Det ble også gjennomført møter i forskjellige undergrupper der representanter fra de ulike RVTSene fikk mulighet til å samhandle rundt sine spesifikke temaområder,

Siri Leraand fra RVTS Midt og Liv Eli Gaup fra RVTS Nord var konferansierer på konferansen om hvilken innvirkning tro, folketro og små samfunn kan ha på avdekking og forebygging av seksuelle overgrep i Sápmi.

planlegge for videre samarbeid og koordinere innsats regionalt opp mot nasjonale retningslinjer. I tillegg har RVTS Nord deltatt på de nasjonale RVTS fagnettverkene om selvmordsforebygging i Kristiansand i januar 2024, og om vold og overgrep i Trondheim i november 2024.

Samarbeid med SANKS og NASAK

RVTS Nord leder samarbeidsforum om vold og overgrep i samiske samfunn. I denne sammenheng har senteret tett samarbeid med NASAK og SANKS. NASAK var bl.a. med i arbeidsgruppen som arrangerte nasjonal konferanse i Trondheim om hvilken innvirkning tro, folketro og små samfunn kan ha på avdekking og forebygging av seksuelle overgrep i Sápmi.

Arbeidsgruppen som planlegger konferansen jobbet sammen for å bestemme innhold i

konferansen. Innholdet i konferansen ble vedtatt på bakgrunn av hjelpetjenestenes utfordringer rund temaene tro, folketro og små samfunn. Dette ble særlig synliggjort i rapporten som ble utgitt i etterkant av Jasska-prosjektet.

Deltakerne i konferansen ble oppfordret til å evaluere konferansen. Vi fikk svært gode tilbakemeldinger på innholdet. Tilbakemeldingene var blant annet at innholdet var nyttig, lærerikt og at det var på tide at vi hadde tema på dagsorden. Vi har opplevd at også etter konferansen er engasjementet stort, og de muntlige tilbakemeldingene har vært utelukkende bra.

Både NASAK og SANKS er med i planlegging av Samarbeidsforumets konferanse for 2025. RVTS Nord har deltatt på digitalt seminar som ledd i følgeforskning av NASAK arrangert av Nord-

landsforskning. SANKS har sammen med RVTS Nord bidratt med innlegg til TryggEst webinaret "Sårbare eldre: Når familiens ære kommer før behovet for hjelp". RVTS Nord deltar i nettverket for selvmordsforebygging i samiske områder som SANKS koordinerer. Nettverket har to årlige møter digitalt.

Samarbeid med eier Helse Nord RHF

RVTS Nord leder og drifter regionalt nettverk for selvmordsforebygging i spesialisthelsetjenesten. Nettverket består av to representanter fra hvert av de fire sykehusene i regionen (en fra barnesiden og en fra voksensiden) i tillegg til brukerrepresentant og representanter fra Helse Nord.

Det har vært arrangert både fysiske og digitale interne nettverksmøter, med hovedfokus på hvordan deltakerne i nettverket kan bistå egne sykehus med implementeringen av de nye nasjonale retningslinjene for selvmordsforebygging i psykiske helsevern for barn og voksne, og tverrfaglig spesialisert rusbehandling.

RVTS Nord har utviklet en fagdag (kurs) om selvmordsforebygging i spesialisthelsetjenesten, med fokus på implementering av de nye nasjonale retningslinjene. Målgruppen er ledere, behandlere og miljøpersonell i PHV og PHBU. Fagdagen har blitt godkjent som 6 timer vedlikeholdsaktivitet for psykologspesialister, og har hittil blitt arrangert to ganger. I etterkant har deltakerne via evalueringsskjema rapportert at de hadde svært godt utbytte av fagdagen.

Samarbeid med forskningsmiljø og andre nasjonale senter

Forebyggende program for nyankomne flyktningbarn i skolen: "Better learning program" oversatt til "Trygg læring".

RVTS Nord har i samarbeid med UiT, RKBU og NAFO/OsloMet gjennomført et pilotprosjekt for lærere og elever i to innføringsklasser i Tromsø, med traumesensitiv opplæring av lærere som gjennomførte programmet for elever i to klasser, en på barneskole og en på ungdomsskole. "Better learning program" har vært brukt for barn i flyktningleirer i mange land i verden tidligere, og

hensikten med prosjektet var å prøve ut programmet i en norsk kontekst, og på sikt tilpasse programmet til flyktningelever i Norge. Lærerne som deltok ble intervjuet, og hovedkonklusjonen var at de opplevde det som nyttig og viktig for elevene, og at det var endel praktiske utfordringer, bl.a. i forhold til språk/oversettelse. Det er skrevet rapport om prosjektet. NAFO er i ferd med å oversette manualen til norsk, og en større pilotering er planlagt i 2025.

Rapporten kan leses her: [Munin: Traumesensitiv opplæring for barn og unge som har opplevd krig og flukt. Kontekstualisering av Better Learning Program fra bruk i konfliktområder til norsk skolekontekst \(uit.no\)](#)

Samarbeid med NKVTS

Det gjennomføres to møter i året med felles gjennomgang av samarbeidspunkter på ledernivå. RVTS nord har bidratt som ressurspersoner i NKVTS sitt forskningsprosjekt om vold og overgrep samiske samfunn. Senteret har i den forbindelse deltatt på flere møter arrangert av NKVTS. RVTS Nord og NKVTS har hatt et felles innlegg under tittelen "Vold og overgrep i samiske samfunn: utfordringer i møte med hjelpeapparatet" for en rekke departement og direktorat, deriblant Helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet.

RVTS Nord har stilt seg til disposisjon for å samle inn data for 25. juni-studien som nå er i oppstartsfasen hos NKVTS. Imidlertid har startdato blitt utsatt, så vi vil følge dette prosjektet videre i 2025.

NKVTS inngår også fast i Flyktningfaglig nettverk, der RVTS Nord var medarrangør for digitale møter og fysisk samling i Trondheim.

RVTS Nord deltar inn i Nettverket for arbeid mot kvinnelig omskjæring-kjønnslemlestelse koordinert av NKVTS. Målet med dette er bedre samarbeid rundt utvikling og distribuering av kompetansehevende tiltak i tjenestene.

NKVTS leder nasjonalt nettverk om vold mot eldre der RVTS nord deltar.

Fagkvarteret

RVTS Nord og Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) i Tromsø kommune startet i 2024 et samarbeid i forhold til undervisninger i "Fagkvarteret".

Hver tredje uke holder PPT i Tromsø kommune digital undervisning på 15-20 minutter for alle ansatte innenfor oppvekst og kultur i Tromsø kommune, samt Hansnes i Karlsøy kommune. Som en del av kompetanseløftet ønsket PPT i Tromsø å gi kompetanseheving som var lett tilgjengelig alle ansatte innenfor oppvekst og kultur. Undervisningen har fått navnet "Fagkvarteret" og er en digital undervisning. Innholdet er kort og presist om et tema som ansatte kan ta med seg i hverdagen, det er flere aktører som bidrar med innhold i "Fagkvarteret". Noen av temaene følges opp med workshop på fagfredag samme uke som det er blitt presentert. Undervisningen i "Fagkvarteret" blir tatt opp og er tilgjengelig i ettertid for alle ansatte, slik at de i en hektisk hverdag har mulighet til å se dem i ettertid.

RVTS Nord har i 2024 og 2025 inngått ett samarbeid med PPT om å delta med undervisning om ulike tema på vårt fagområde.

I år har RVTS Nord deltatt i Fagkvarteret med undervisning om:

- Snakkemedbarn.no og "Jeg vet"
- Vold og de yngste barna
- Radikalisering og voldelig ekstremisme

Neste år er det planlagt flere undervisninger på tema fra våre fagområder. Temaene for undervisningen som gjennomføres planlegges i samarbeid med PPT, dette på bakgrunn av meldt behov i kommunene.

Tilbakemeldingene etter endt undervisning er overveiende positive. PPT og RVTS har fått tilbakemelding fra tjenestene om at; undervisningene er gode og presise innlegg av høy kvalitet. Det har vært oppfordringer fra ansatte i tjenestene om å få med seg undervisninger som har vært gjennomført. Det har også vært flere medlemmer som har bedt om å få delta i "Fagkvarteret" i etterkant av endt undervisning, for å kunne se undervisningene i ettertid. Dette fordi problemstil-

lingene som har blitt presentert, har truffet ansatte i deres hverdag. Noe som har ført til refleksjoner og berørt flere ansatte.

Fagfokus

Harstad kommune, med 5 tilstøtende kommuner i Sør-Troms samarbeider rundt Fagfokus Sør-Troms. Dette er del av kompetanseløftet for skoler og barnehager i regionen. De har satt av tid månedlig til kompetanseheving for ansatte i skoler og barnehager, og tiltaket er likt tiltaket som er beskrevet som Fagkvarteret i Tromsø kommune.

RVTS Nord har bidratt med to filmer til Fagfokus:

- Vold og de yngste barna
- Snakkemedbarn.no og "Jeg vet".

Samarbeid med Vivat selvmordsforebygging

RVTS Nord har kursledere i Vivats 2-dagers-kurs Førstehjelp ved selvmordsfare (FVS) og 4-timers-kurs Oppmerksom på selvmordstanker (OPS!). I 2024 har RVTS Nord fått utdannet en ny kursleder i FVS. To av RVTS Nord sine kursledere i FVS har i siste trimester/kvartal av 2024 hhv. vært i permisjon eller gått over i 0 % stilling som tilkallingsvikar. Pr. 31.12.2024 har RVTS Nord fire kursledere i FVS og to kursledere i OPS!, hvorav en snakker nord-samisk.

RVTS Nord har i 2024 hatt kursleder på 5 FVS-kurs og 2 OPS!-kurs. Vi samarbeider også med andre kursledere fra Vivat i å holde disse kursene.

RVTS Nord har en samarbeidsavtale med Vivat om å bistå med kursledere for kurset Førstehjelp ved selvmordsfare for studenter ved profesjonsstudiet i medisin ved Norges Arktiske Universitet (UIT). I 2024 fortsatte dette samarbeidet. Utover dette har RVTS Nord holdt FVS-kurs for kommunale tjenester.

Ingen manns land konferanse

Vivat og RVTS Nord i samarbeid med SANKS arrangerte den nasjonale konferansen "Ingen manns land" 19.09.2024 i Tromsø, med ca. 350 deltakere. Konferansen satt fokus på selvmord, selvmordstanker og erfaringer ut fra et mannsperspektiv. Konferansen var en del av markeringen

av Vivat selvmordsforebyggings 25-årsjubileum, og var også knyttet til folkeopplysningskampanjen «Snakk om selvmordstanker – det kan redde liv» som RVTS Nord gjennomførte i region nord i mai-juni 2024. Faglige innlegg på konferansen bidro med ulike tilnærminger (filosofi, teologi, politi, psykologi, etterlatt), med australske Dr. Zac Seidler i spissen. Seidler er en global foregangsperson for å tilrettelegge helsetjenester opp mot ulike mannlige maskuliniteter. Dagen etter konferansen deltok han på intern fagdag ved RVTS Nord/Vivat.

Evaluering av konferansen viste:

88,4 % av svarene fra deltakerne vurderte det faglige innholdet til 4 eller 5 på en skala 1-5. Alle faglige bidrag fikk gode og svært gode tilbakemeldinger. 90,9 % av svarene fra deltakerne vurderte de kulturelle innslagene til 4 eller 5 på en skala 1-5.

UDI "Et godt midlertidig hjem"

RVTS Nord har etter forespørsel fra UDI Nord drevet kompetansehevingsprogrammet: "Et godt midlertidig hjem" om relasjonsbasert og traumebevisst omsorg til de ansatte på tre mottak for enslige mindreårige asylsøkere: Sjøvegan, Fauske og Hammerfest. Dette arbeidet har i stor

grad basert seg på veilederen utarbeidet av RVTS Sør: Veileder om traumebevisst og relasjonsbasert omsorg.

For å kunne gjennomføre et slikt omfattende program, har RVTS Nord leid inn eksterne ressurser; to kollegaer på BUP Sjøvegan har samarbeidet med medarbeider på RVTS Nord. I tillegg har senteret hatt jevnlig møter med de andre RVTSene om dette programmet, med verdifull erfaringsutveksling, spesielt fra RVTS Sør, som har drevet dette programmet over flere år.

Det har vært gjennomført 3-5 to-dagers samlinger på hvert mottak, i tillegg til planleggings- og evalueringsmøter både separat med kollegaer på BUP Sjøvegan og med dem og hvert mottak, og

egne møter for de barnefaglige på alle tre mottak. En av samlingene (så langt har det bare vært på Sjøvegan) har også inkludert ungdommer på mottaket. Programmet fortsetter med de siste samlingene for Fauske og Hammerfest og avsluttes våren 2025. Selv om dette har vært en regional forespørsel med egne midler fra UDI, har satsingen vært nasjonal – alle RVTSer har gjennomført dette til mottak i de respektive regioner.

Samlet evaluering og rapportering skal skje etter endt program. Vi har også hatt evalueringer og tilbakemeldinger underveis, som stort sett er udelte positive. De ansatte formidler de har lært mye om hvordan de kan forstå og møte ungdommene bedre. Ledelsen ser også at tankegang og praksis hos de ansatte har endret seg fra å være mer orientert mot regler og konsekvenser til å være mer forståelsesfulle og mindre regelstyrte. De ansatte er engasjerte, og har arbeidet godt med refleksjoner og øvelser som senteret har gitt dem.

Undervisning til universitet og høyskoler

RVTS Nord har så mål å nå ut til studenter slik at de får kompetanse på våre tema før de skal ut å utøve i tjenestene, slik at undervisning på utdanning er noe vi prioriterer høyt. Vi underviser på flere utdanninger på universitet og høyskole på bachelorutdanning, videreutdanning og embetsstudie for psykologi og medisin.

Samarbeid med Norges artistiske universitet

Undervisningen fra RVTS Nord er basert på tildelte temaområder og faglige opplegg gjennom flere år. Vi er en del av planleggingen av innhold og nye tema i undervisningsåret. Vi har valgt å justere innhold på undervisning i samarbeid med Norges Arktiske universitet, UIT, på bakgrunn av endringer i våre fagfelt. RVTS nord har fått en større plass på utdanningen til utøvere av vold og seksuelle overgrep, negativ sosial kontroll, urfolk som i vår sammenheng er samisk befolkning, radikaliserings og voldelig ekstremisme da dette er fenomener som har fått større plass på den politiske agendaen. Vi har fast undervisning om flyktningbarn på RKBU's videreutdanning om barn og unges psykiske helse.

Senterets undervisning endres på bakgrunn av tilbakemelding og evaluering fra studenter, studiekoordinatorer og generell utvikling på feltet i forhold til forskning, nasjonale veiledere og handlingsplaner.

Videreutdanning i vold i nære relasjoner

RVTS Nord har gjennomført totalt 7 dager med undervisning på ulike tema på Videreutdanning i vold i nære relasjoner, Norges arktiske universitet, UIT. Totalt rundt 60 studenter fra ulike tjenester i hele regionen deltar på studiet. Utdanningen har fokus på vold som samfunnsproblem, samt oppmerksomhet på den skjulte volden som utøves i nære relasjoner. Videreutdanning skal øke den generelle kompetansen innenfor vold og aggressjonsproblematikk til ansatte i privat og offentlig sektor som i sitt arbeid møter mennesker som er utsatt for vold eller som arbeider med mennesker som utøver vold.

Tema for RVTS Nord sin undervisning på utdanningen var:

- Seksuelle overgrep
- Traumeforståelse
- Radikalisering og voldelig ekstremisme
- Perspektiver på vold i minoritetsbefolkning
- Utøverperspektivet
- Vold i et livsløpsperspektiv, samisk kulturforståelse
- Negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og partnerdrap

Undervisning om seksuelle overgrep med fokus på voksne og risikoutsatte voksne. Tema gjennomgått var definisjon av seksuelle overgrep, seksuelt samtykke, omfang, risikofaktorer og konsekvenser, seksuelle overgrep mot menn, utvalgte sårbare grupper som eldre og mennesker med psykisk utviklingshemming, voldtekstutvalgets utredning og anbefalinger, samt forebygging av seksuelle overgrep. Basert på tilbakemelding fra studentene ga denne undervisningen økt kunnskap om seksuelle overgrep som fenomen.

I temaet vold i et livsløpsperspektiv har fokus vært langtids effekter av traumer, både sosiale, psykologiske og fysiske, hvordan mestringsstrategier kan bli problemer på sikt, effekten av kultur og kohort på håndtering og utsatthet, samt påvirkning på arbeidsevne, og vold mot eldre spesifikt.

Tilbakemeldingene fra studentene har vært positive, men også med innspill til bedring som vil implementeres til neste undervisningsrunde.

Videreutdanning i krisehåndtering og traumebehandling

I 2024 underviste RVTS Nord totalt 6 dager på videreutdanning i krisehåndtering og traumebehandling ved Norges arktiske universitet, UIT. Studiet har totalt 60 studenter fra ulike tjenester i regionen, både fra privat og offentlig sektor som i sin jobb kan møte utfordringer når det gjelder krisehåndtering og krise- og traumerammede. Det kan være ansatte i spesialisthelsetjenesten, kommunal helsetjeneste, familievernkontor, skole, krisesenter, politi, barnevern, medlemmer i kriseteam og lignende.

RVTS Nord bidro med undervisning til videreutdanningen på følgende temaområder:

- Krise- og traumeforståelse, to dager
- Seksualisert vold i krig og konflikt
- Hvordan møte traumatiserte barn og unge
- Kulturens betydning for forståelse av sykdom og helse
- Psykososial beredskap, reaksjoner og oppfølging etter brå død

I tillegg arrangerer RVTS Nord og UIT en felles digital seminardag om barn og traumeminner. Det var over 500 deltakere fra hele landet med. RVTS Nord inkluderte også undervisning om traumer og sammensatte tilstander for å vise hvordan fysisk og psykisk helse påvirker hverandre og at traumer i senere stadier kan se ganske annerledes ut enn de tidlige.

Tilbakemeldingene fra studentene indikerte at dette var et nyttig og nytt tema for dem som ga bedre forståelse av virkningene traumer har over lengre tid.

Medisin profesjonsstudium

RVTS Nord underviste i 2024 på embetsstudiet i medisin om temaet "identifisering av torturoverlevende, utredning og dokumentasjon av torturskader, behandling og rehabilitering av torturoverlevende". I henhold til flere nyere rapporter (referanse: Fafos rapporten 2021:18: [Torturutsatte i den norske asylprosessen. En utredning av Norges forpliktelser, og anbefalinger til praksis \(2021\)](#) - UDI og Røde Kors rapporten 2020 «[Torturert og glemt. Identifisering og rehabilitering av torturutsatte i Norge](#)».) er tilbudet til torturoverlever i Norge

mangelfullt og kunnskapsnivået i tjenestene er for lavt. Som del av RVTS Nord sin proaktive kompetansehevingstrategi innenfor torturfeltet, jobber senteret systematisk for muligheten til å tilby undervisning på temaområdet på flest mulige helsefaglige grunnutdanninger.

Undervisningsoppdragene på helsefaglige utdanninger på universitetet har blitt systematisk evaluert av universitetet selv, som del av deres faste evalueringsprogram. Universitetet har så meldt tilbake til RVTS Nord. Tilbakemeldingene har vært overveiende positive og universitetet har over år bedt om at RVTS Nord underviser på temaene år etter år. I tillegg har de muntlige tilbakemeldingene fra studentene vært entydig positive, både med tanke på viktighet, innhold og pedagogisk vinkling. Flere av studentene har også tatt kontakt med RVTS Nord for ytterligere kompetanseheving på temaet etter ferdig utdanning ifbm at de har møtt komplekst traumatiserte flyktninger og torturoverlevende i sitt arbeid. På bakgrunn av evalueringene og effektene av undervisningen, vurderer RVTS Nord den proaktive kompetansehevingstrategien som en strategisk og effektiv måte å bidra til at RVTS Nord fyller sine nasjonale mål i region nord.

I tillegg har RVTS Nord undervist for andre års medisin studenter med kurset "Førstehjelp ved selvmordsfare", se punkt ovenfor for mer informasjon. Psykologi profesjonsstudium

RVTS Nord underviste i 2024 på profesjonsstudiet i psykologi om temaene "behandling av komplekst traumatiserte flyktninger" og "identifisering av torturoverlevende, utredning og dokumentasjon av torturskader, behandling og rehabilitering av torturoverlevende".

RVTS Nord har også undervist psykologistudenter om behandling av barn og familier som har opplevd krig og konflikt.

Bachelor i Fysioterapi

I 2024 underviste RVTS Nord, i samarbeid med psykomotorisk fysioterapeut ved Universitetssykehuset Nord Norge, på Bachelorstudiet i fysioterapi med temaene "behandling av komplekst

traumatiserte flyktninger” og “identifisering av torturoverlevende, utredning og dokumentasjon av torturskader, traumefokusert fysioterapi i behandling og rehabilitering av torturoverlevende”.

Bachelor i Sykepleie

RVTS nord har hatt en heldagsundervisning for 3. års sykepleierstudenter ved UIT om vold i et livsløpsperspektiv. Læringsmål for emnet var bl.a. at kandidaten har bred kunnskap om ulike faktorer som gjør pasientens tilstand kompleks, i et livsfaseperspektiv [blant annet da “overgrep, vold og omsorgssvikt”], og også “suicidalitet”. Videre at kandidaten identifiserer, tilrettelegger og iverksetter nødvendige helsefremmende, forebyggende og behandlende tiltak knyttet til pasienter som er utsatt for vold, overgrep og omsorgssvikt. Senteret har undervist i fenomenforståelse vold fra barndom til voksen, og hvilke konsekvenser voldsutsatthet får for helse og fungering senere i livet, herunder traumeforståelse. Basert på tilbakemeldinger fra studiekoordinator var denne undervisningen nyttig for studentene, og bidro med et supplerende perspektiv til en mer biomedisinsk forståelse av helse og sykdom.

Ved undervisningsoppdrag for Universiteter, har utdanningsinstitusjonen stått for evalueringen og videreformidlet resultatene til RVTS Nord. Tilbakemeldingen har vært gjennomgående positive. Senteret ber om tilbakemelding på andre tema de ønsker inn og tar det med i undervisningen for året etter.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis (Kompetanseløftet) er en del av en nasjonal tilskuddsordning for ledere og ansatte i barnehager, skoler og Pedagogisk Psykologisk Tjenester (PPT-tjenester) for å bidra til at spesialpedagogisk hjelp går til barn/elever som har behov for det. Målet er at barnehager og skoler skal utvikle et inkluderende og tilpasset tilbud til alle. Overordnet skal det være god spesialpedagogisk kompetanse i faggrupper som jobber med og rundt barnet/eleven. Prinsipper som inkludering, forebygging og kompetanseheving er sentrale. Arbeidet i Kompetanseløftet skal

være lokalt forankret, og skje i et partnerskap med kommunen(e).

Bakgrunn for Kompetanseløftet ble blant annet synliggjort gjennom Stortingsmelding 6 2019-2020 Tett på tidlig innsats og inkluderende fellesskap i bhg., skole og SFO ((Meld. St. 6 2019-2020).

Der ble det sagt noe om at ved å satse på å øke kompetanse i barnehager og skoler, og i de lokale støttetjenestene skal det bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på barna som har behov for det.

Utdanningsdirektoratet ønsker at kompetansen det enkelte barn/elev har behov for skal være tett på barnet. Det frigjør noen av oppgavene til Statped, som skal bli tydeligere og mer spisset for barn med varige og omfattende behov.

I tråd med felles samfunnsoppdrag for RKBU/ RBUP, KORUS, RVTS og NAPHA fra HOD (2015), sentrenes tilskuddsregelverk og styringsdokumentene for statsforvalteren har embetene og sentrene et gjensidig ansvar for godt samarbeid i regionen.

Sentergruppemøte om tilskuddsbrev (desember) Kompetansesenteret og Helsedirektoratet er forpliktet til å gjennomføre dialogmøte om overordnede føringer og neste års tilskuddsbrev i desember. Bufdir inviteres og deltar ved behov. Møtet gjennomføres digitalt.

2.

Særskilte satsinger og oppgaver

Det vises til vedlagt tilskuddsregelverk for RVTS som beskriver sentrenes løpende ansvarsområder og fastsatte krav til arbeidet. Under punkt 2 i tilskuddsbrevet omtales særskilte oppgaver som sentrene skal jobbe med som del av den tilskuddsfinansierte aktiviteten. Nye satsinger og særskilte oppgaver dette året, samt arbeid videreført fra tidligere år hvor det skal gjennomføres en vesentlig dreining i 2024, har en utvidet omtale. For mer informasjon om arbeidet med særskilte oppgaver for øvrig vises det til tidligere tilskuddsbrev, eventuelt relevant melding / plan fra sentrale myndigheter, eller sentrenes egne planer for arbeidet.

2.1 Sentrale planer

2.1.1 Opptappingsplan for psykisk helse (2023-2033)

Mye av innholdet i opptappingsplanen tangerer allerede eksisterende innsatsområder for RVTS. Et eksempel er senterets innsats omkring selvmordsforebygging, hvor et av senterets mest synlige tiltak gjennom 2024 har vært folkeopplysningskampanjen om selvmordsforebygging (se eget punkt).

Et hovedpunkt i opptappingsplanen er gode tjenester der folk bor, og RVTS er aktivt inne og støtter kommunene i regionen. Eksempler på dette er prosjektet som pågår opp mot Sør-Varanger kommune knyttet til utfordringsbildet der som følge av Russlands invasjon av Ukraina (se mer under eget punkt). RVTS Nord jobber også aktivt med digitale opplæringsressurser, hvor spydspisser i dette er Stø Kurs og flyktning.net.

ACT-/FACT og FACT ung

RVTS Nord har i samarbeid med de andre kompetansesentrene i region Nord deltatt i styringsgruppe for FACT region nord.

RVTS Nord har deltatt i arbeidsgruppe for planlegging og gjennomføring av FACT nettverkssamling, og bidratt med kompetanseheving under selve samlingen.

RVTS Nord har også deltatt i nasjonal RVTS gruppe sammen med de øvrige RVTSene. Formålet med gruppa har vært å gi innspill til implementering og fagutvikling relatert til ACT/FACT. Blant annet presenterte RVTS'enes kompetanseområder på nasjonal teamledersamling på Gardermoen.

Det er planlagt kompetansehevende tiltak for 2025, og sammen med de andre aktørene i styringsgruppen jobbes det med å arrangere nettverkssamling for region nord også i 2025.

Det er fremdeles få FACT-team i regionen, og svært få FACT ung-team, hvilket resulterer i at RVTS i liten grad har hatt kontakt med spesifikke team. Det er løftet som en felles oppgave i styringsgruppen å bidra til å spre kunnskap om FACT og finansieringsstøtten til dette.

Vurdering: Hovedsamarbeidsparter hittil er de øvrige deltakerne i styringsgruppen, og RVTS Nord sin deltakelse der oppleves veldig velkomment. Et av de viktigste tiltakene for å holde liv i FACT-satsningen er den fysiske nettverkssamlingen, hvor de ulike aktørene i styringsgruppen alle bidrar med økonomi for å klare å realisere en slik samling. Tilskuddet er derfor viktig, og lykkes det å styrke FACT-satsningen i regionen vil det være aktuelt søke om økt tilskudd slik at RVTS kan yte flere tjenester direkte til de spesifikke teamene.

2.1.2 Prop. 36 S (2023-2024) Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024-2028)

RVTS Nord har gjennom hele året hatt fokus på Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.

Samarbeidsforum om vold og overgrep i samiske samfunn har hatt gjennomgang av og fokus på kapittel 6 "Vold og overgrep i samiske samfunn". Opptrappingsplanen har vært på agenda på digitalt møte og fysisk nettverkssamling i Trondheim høsten 2024.

Nettverk for forebygging av vold, krenkelses, overgrep og omsorgssvikt mot barn og unge som RVTS Nord har i samarbeid med Sametinget og Statsforvaltere i Nordland, Troms og Finnmark har også hatt fokus på opptrappingsplanen og Barnevernsreformen i digitale og fysiske møter.

Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner blir også løftet som tema i møter med kommuner hvor vold og overgrep er tema. Vi har opprettet kontakt med KS (Kommunesektorens organisasjon) og planlegger videre samarbeid i 2025 for å bistå kommunene med handlingsplaner mot vold og implementering av opptrappingsplanen.

Handlingsplaner

• Frihet fra vold. Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021-2024)

• Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Handlingsplan (2021-2024)

Som nevnt over har RVTS Nord opprettet kontakt med KS for å arbeide systematisk med å oppfylle målene i denne, samt andre planer. RVTS har også deltatt i nettverk i regionen som arbeider med temaet, samt bidratt med en gjennomgang av aktuelle handlingsplaner og opptrappingsplaner overfor blant annet Finnmarksnettverket.

• Handlingsplan for forebygging av selvmord (2020-2025) – Ingen å miste

- Utdypes under punkt 2.1.4

Kapasitet i forebyggingsarbeidet i år har vært fokusert inn mot folkeopplysningskampanjen, men samtidig ivaretatt øvrige prosjekter og oppgaver. Faggruppe selvmord har spesifikt arbeidet fram kompetansepakker som er spisset mot ulike tjenester og frivillige. Mye av Innholdet i kompetansepakkene er materiell som allerede var produsert, men som vi satte sammen slik at de spesifikt kunne passe til de ulike gruppene vi ønsket å nå. Det var et mål å synliggjøre og løfte fram de mange gode fagfilmene, e-læringskursene, fagartiklene mm. som finnes, men som kan være vanskelig for tjenestene å finne fram til. Senteret har nå på våre nettsider kompetansepakker selvmordsforebygging for: Kommunale tjenester, Politi, brann og redning, Taxisjåfører, Religiøse ledere, frivillige organisasjoner og spesialisthelse-tjenesten.

Disse kompetansepakkene er laget slik at de blir liggende som permanente ressurser som de ulike gruppene kan hente og bruke enten sammen med kollegaer og i sine etater eller organisasjoner, eller som kompetanseheving for enkeltindivider.

• Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel

Dette fagområdet har blitt fordelt til en ny ansatt i 2024 og tid har blitt brukt på å overføre kompetanse og etablere kontakt med de nettverk og arbeidsområder som allerede finnes på feltet. RVTS har bidratt inn i Tromsø kompetansenettverk som arbeider spesifikt mot menneskehandel og vil fortsette å bygge opp kompetanse og kapasitet på feltet. I tillegg har senteret delt kunnskap med de andre RVTS-ene om status for menneskehandel i vår region.

• Nasjonal helseberedskapsplan. Versjon 3.0 fastsatt 1. januar 2018 – 5

Psykososial beredskap

Hovedtyngden av RVTS Nord sitt arbeid med psykososial beredskap er rettet mot psykososiale kriseteam i kommunene. I 2024 har arbeidet bestått av følgende aktiviteter:

Nettverkssamlinger for de psykososiale kriseteamene i Finnmark, Troms og Nordland

Nettverkssamlingene for kriseteamene er populære og verdsatt som en arena for kriseteam å møtes. Da det å være i kriseteam ikke er en del av den ordinære tjenesten i kommunen, kan arbeidet i det daglige lett bli nedprioritert, og mange kriseteam har behov for at en møtearena blir tilrettelagt, spesielt i den skala som en nettverkssamling for et helt fylke medfører.

RVTS Nord har, i likhet med 2023, hatt tre nettverkssamlinger i 2024: en i Finnmark, en i Troms og en i Nordland. Programmet har vært utarbeidet i samarbeid med utvalgte kommuner og Statsforvalteren, og kommunene har hatt egne faglige bidrag inn i programmet.

RVTS Nord har i 2024 inkludert introduksjon av Helhetlig Debrief som en del av nettverkssamlingene.

Fagdager og veiledning på forespørsel til psykososiale kriseteam

På bakgrunn av forespørsler har RVTS Nord holdt 3 fagdager for kriseteam: Rana, Longyearbyen (halv dag, digitalt), Ytre Helgeland (7 kommuner). Vi veileder også i enkeltsaker og drøfter tema som de tar kontakt angående.

Helhetlig debrief

RVTS Nord har i 2024 arbeidet videre med Helhetlig Debrief, etter det arbeidet som ble startet i 2023. RVTS Nord har hatt to ansatte og to kriseteamledere (Bardu og Rana) på kurslederutdanning i Helhetlig debrief, arrangert av RVTS Sør.

Aktiviteten med Helhetlig Debrief har omfattet blant annet:

- Helhetlig debrief Kurslederkurs, 2 dager fysisk kurs og 4 timers oppfølgingswebinar, v/ RVTS Sør
- Helhetlig debrief kurs 1 dag, med påfølgende 2 timers webinar, Rana
- Helhetlig debrief kurs 1 dag (påfølgende 2 timers webinar i 2025), Bardu
- Kortere introduksjoner (1-2 timer) til Helhetlig Debrief på nettverkssamlingene for de psykososiale kriseteamene i Finnmark, Troms og Nordland og 5 andre fagdager/arrangement for kriseteam (Longyearbyen, Ytre Helgeland) og andre aktører (Helse Nord, Friomsorgen, fengsel).

Annet

Følgende aktiviteter har vært tilknyttet oppdraget med psykososial beredskap:

- Undervisningsdager på universitetsutdannelser: UiT Videreutdanning i krisehåndtering og traumebehandling HEL 6101 - Psykososial beredskap, reaksjoner og oppfølging etter brå død
- Undervisning for UNN v/ Psykisk helse- og rusklinikken, pårørende-tjenesten: opplæringsdag før beredskapsøvelse 6.3. Opplæring pårørendearbeid ved beredskapshendelser
- Fagdag for Sør-Varanger kommune 17.10.24 "Psykososial beredskap i et folkehelseperspektiv" (Se rapportering annet sted i årsrapporten.)

Traumeforståelse er en underliggende tematikk i mye av det faglige arbeidet innen psykososial beredskap, spesielt i kompetanseutvikling og forståelse av møte med berørte av kriser, og ivaretagelse av eget personell.

2.1.3 Frihet fra vold. Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021-2024)

Tiltak 7 (HOD): Helhetlig og planmessig utvikling av arbeidet rettet mot voldsutøvere og overgripere

RVTS Nord har i 2024 jobbet for å bidra til å realisere mål i handlingsplanen Frihet fra vold. Dette har senteret gjort gjennom tiltak på ulike arenaer, som samarbeid med statsforvaltere, samarbeid med RKBURBUP, veiledning i til kommunene i opprettelse av kommunale handlingsplaner med mere. For øvrig er tematikken vold i nære relasjoner og planmessig arbeid rettet mot både utøvere av vold og utsatte av vold med i senterets undervisninger og veiledninger i ulike fora og ved mange ulike anledninger.

Et eksempel er at RVTS Nord har deltatt på møter om, og gitt innspill til, konseptutredning om forebygging av skadelig aggressiv atferd (SAA) og skadelig seksuell atferd (SSA) hos barn og unge i kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjeneste. Et annet eksempel er at sentret bidrar til utdanning av sinnemestringsterapeuter.

Tiltak 8 b (HOD): Styrke kompetansen om problematisk og skadelig seksuell atferd

RVTS Nord har arrangert fire frokostwebinarer i samarbeid med de andre RVTS-ene gjennom nettsiden seksuellatferd.no. Senteret har gjennom deltakelse i redaksjonsgruppen for nettsiden arbeidet med å videreutvikle innholdet. RVTS Nord har hatt ansvar for ny funksjon ved nettsiden, som dekker relevante utrednings- og oppfølgingsverktøy for habiliteringstjenester.

Sammen med RVTS øst har senteret arrangert en AIM-kursrekke: Utredning av problematisk og skadelig seksuell atferd (et generelt kurs og et om barn under 12 år), behandling av utøvere av skadelig seksuell atferd og teknologiassistert skadelig seksuell atferd. RVTS Nord har også arrangert et grunnkurs i å forstå barn og unges seksuelle atferd, som er et kvalifikasjonskrav for deltakelse på AIM-kurs.

Sammen med RVTS midt har senteret truffet deltakerne på kompetansehevingsprogrammet for helsesykepleiere i Alta og undervist om skadelig seksuell atferd. RVTS Nord har og undervist om skadelig seksuell atferd på videreutdanningen i vold i nære relasjoner på UiT.

RVTS Nord har deltatt inn i nasjonalt kompetansenettverk om skadelig seksuell atferd, og gitt konsultasjon på en sak innen temaet til en kommune i regionen. Senteret har gitt innspill til Helsedirektoratet ved to anledninger sammen med de andre RVTS-ene for arbeid med temaområdet. RVTS Nord inngår i KOMTESSA, det regionale kompetanse-teamet om barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd. Teamet gir bistand til rådsøkere til fagpersoner som arbeider med barn og unge. På samme måte inngår senteret også i Statens barnehus sitt konsultasjonsteam om blant annet skadelig seksuell atferd.

Mot slutten av året er samarbeid inngått med relevante kursholdere, som planlegger å arrangere kurs i utredning av problematisk og skadelig seksuell atferd, og forhåpentligvis også gjenopprettende prosess og teknologiassistert skadelig seksuell atferd, i vår region i løpet av 2025.

Konsultasjonsteam

RVTS Nord har i 2024 deltatt i et tverretattlig og tverrfaglig konsultasjonsteam om avdekking og oppfølging av barn og unge utsatt for vold, seksuelle overgrep eller alvorlig omsorgssvikt. Teamet gir også råd og veiledning i saker der barn er involvert i, eller utviser skadelig seksuell atferd. Konsultasjonsteamet er koordinert av Statens barnehus i Tromsø og møtes fysisk ukentlig.

Tiltak 21 a og b (JD, HOD): Økt bruk av kommunale og interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner

Se også punkt 2.1.5 om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Det er avgjørende med et helhetlig planarbeid, og sentrene bør hjelpe kommunene i å tilrettelegge for gode og sammenhengene planer for forebygging (jf. barnevernloven § 15-1 annet ledd), innen oppvekst, psykisk

helse, rus og vold i nære relasjoner. RVTSene skal som del av arbeidet videreføre samarbeidet med NKVTS om implementering av den webbaserede veilederen for utvikling av kommunale handlingsplaner. Innsatsen bør ses i sammenheng med flere tiltak i planen, herunder 24 a, 57 og 69. Antall kommuner med egne voldsplaner kartlegges via kommunenes KOSTRA-rapportering og gir viktig informasjon om måloppnåelse på dette området.

Kostra rapportering fra 2023 viser at 22 kommuner i Nordland, 14 kommuner i Troms og 11 kommuner i Finnmark har en kommunal eller interkommunal plan mot vold i nære relasjoner.

RVTS Nord har i 2024 veiledet flere kommuner i regionen til utvikling og revidering av kommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Senteret har fulgt Tjeldsund kommune sitt planarbeid tett for å gjøre erfaringer hvordan vår veiledning kan bidra til at planen blir et styrende verktøy for kommunens voldsarbeid. Planen er vedtatt og tiltakene er nå under utrulling. Erfaringer gjort sammen med Tjeldsund kommune vil bidra til at RVTS Nord kan gi bedre veiledning til andre kommuner ved utarbeiding av plan, implementering og forankring av planen. Senteret har veiledet kommunene Narvik, Gratangen og Evenes kommuner som sammen utarbeider interkommunal plan. Karlsøy kommune har også fått veiledning om oppstart av planarbeid. RVTS Nord henviser aktivt til den digitale veilederen for kommunale handlingsplaner. Formål med vår veiledning er at planer som lages skal bli aktive planer og et styrende verktøy for kommunens voldsarbeid. Det er mange forhold som spiller inn i dette, bl.a. tid avsatt for arbeidsgruppene til å jobbe med planen. Våren 2024 underviste senteret om hvorfor en bør ha kommunal handlingsplan til nøkkelpersoner i kommunene i Nordland, Troms og Finnmark via Statsforvalter og RVTS sitt nettverk om forebygging av vold, overgrep, krenkelser og omsorgssvikt av barn og unge (se for øvrig omtale av nettverket i annen del av årsrapport).

Selv om RVTS Nord har som fokus å se planer og tematikk i sammenheng ved undervisning om dette tema, er dette likevel utfordrende i møte med den kommunale sektorinndelingen. Senteret

har ikke kommet i gang med veiledning rundt helhetlig og sammenhengende planarbeid på et mer overordnet kommunalt nivå, men har etablert kontakt med KS for å arbeide videre med dette i 2025. Tiltak 21 a og b (JD, HOD): Økt bruk av kommunale og interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner

Se også punkt 2.1.5 om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Det er avgjørende med et helhetlig planarbeid, og sentrene bør hjelpe kommunene i å tilrettelegge for gode og sammenhengene planer for forebygging (jf. barnevernloven § 15-1 annet ledd), innen oppvekst, psykisk helse, rus og vold i nære relasjoner. RVTSene skal som del av arbeidet videreføre samarbeidet med NKVTS om implementering av den webbaserede veilederen for utvikling av kommunale handlingsplaner. Innsatsen bør ses i sammenheng med flere tiltak i planen, herunder 24 a, 57 og 69. Antall kommuner med egne voldsplaner kartlegges via kommunenes KOSTRA-rapportering og gir viktig informasjon om måloppnåelse på dette området.

Kostra rapportering fra 2023 viser at 22 kommuner i Nordland, 14 kommuner i Troms og 11 kommuner i Finnmark har en kommunal eller interkommunal plan mot vold i nære relasjoner.

RVTS Nord har i 2024 veiledet flere kommuner i regionen til utvikling og revidering av kommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Senteret har fulgt Tjeldsund kommune sitt planarbeid tett for å gjøre erfaringer hvordan vår veiledning kan bidra til at planen blir et styrende verktøy for kommunens voldsarbeid. Planen er vedtatt og tiltakene er nå under utrulling. Erfaringer gjort sammen med Tjeldsund kommune vil bidra til at RVTS Nord kan gi bedre veiledning til andre kommuner ved utarbeiding av plan, implementering og forankring av planen. Senteret har veiledet kommunene Narvik, Gratangen og Evenes kommuner som sammen utarbeider interkommunal plan. Karlsøy kommune har også fått veiledning om oppstart av planarbeid. RVTS Nord henviser aktivt til den digitale veilederen for kommunale handlingsplaner. Formål med vår veiledning er at planer som lages skal bli aktive planer og et styrende verktøy for kommunens

voldsarbeid. Det er mange forhold som spiller inn i dette, bl.a. tid avsatt for arbeidsgruppene til å jobbe med planen. Våren 2024 underviste senteret om hvorfor en bør ha kommunal handlingsplan til nøkkelpersoner i kommunene i Nordland, Troms og Finnmark via Statsforvalter og RVTS sitt nettverk om forebygging av vold, overgrep, krenkelser og omsorgssvikt av barn og unge (se for øvrig omtale av nettverket i annen del av årsrapport).

Selv om RVTS Nord har som fokus å se planer og tematikk i sammenheng ved undervisning om dette tema, er dette likevel utfordrende i møte med den kommunale sektorinndelingen. Senteret har ikke kommet i gang med veiledning rundt helhetlig og sammenhengende planarbeid på et mer overordnet kommunalt nivå, men har etablert kontakt med KS for å arbeide videre med dette i 2025.

Tiltak 25 (HOD): Kunnskapsmoduler om rus og vold

I 2024 har RVTS Nord fortsatt revideringen av kunnskapsmodulen Integriert behandling, som er del av nettressursen rus og vold. Modulen ble i 2024 tatt i bruk av RVTSer og KORUSer nasjonalt.

Våren 2024 arrangerte RVTS Nord i samarbeid med KORUS Nord webinar der ulike aktører fikk informasjon om Rusogvold.no. Senteret har hatt planleggingsmøter med KORUS Nord hvor fokuset har vært utrulling og implementering av nettressursen i region Nord.

I 2024 har senteret deltatt på nasjonale samarbeidsmøter med RVTSene og KORUSene, og hatt fokus på å gjøre kunnskapsmoduler om rus og vold kjent i kommuner og spesialisthelsetjenesten. I tillegg har RVTS Nord deltatt på 3 dagers opplæring i regi av SIM Oslo i fasilitering av helsefaglig ferdighetstrening, på bakgrunn av Rus og vold modulen VR basert simulering, en ferdighetsmodul.

I året som gikk har RVTS Nord jobbet for å gjøre Rusogvold.no kjent, men har ikke lyktes med å komme i gang med kunnskapsmodulene ute i tjenestene. På slutten av året har sentrene hatt dialog med en kommune som vurderer å ta i bruk kunnskapsmodulene i sine tjenester i 2025.

SNAKK OM SELVMORDSTANKER – det kan redde liv

2.1.4 Handlingsplan for forebygging av selvmord (2020-2025)

Tiltak: Folkeopplysningskampanje om forebygging av selvmord

Folkeopplysningskampanjen «Snakk om selvmordstanker – det kan redde liv» ble gjennomført i helseregion Nord (Nordland, Troms og Finnmark) i mai-juni 2024. Kampanjen i nord var den fjerde i en etappevis regional utrulling. Arbeidet ble strukturert gjennom tre typer tiltak:

Kommunikasjonstiltak, opplæringstiltak og kampanjetiltak. RVTS Nord har vært regional prosjekteier. Prosjektet har vært organisert med en intern prosjektgruppe ved RVTS Nord, der medarbeidere knyttet til selvmordsforebygging ved senteret har deltatt. VIVAT selvmordsforebygging har også vært representert i denne gruppen. Undergrupper av denne prosjektgruppen har

hatt særlig ansvar for opplæringstiltakene og utarbeidelse av det regionale kampanjemagasinet Mainnskit. Nasjonalt Senter for Selvmordsforskning og Forebygging har deltatt i disse gruppene. Helsedirektoratet har vært representert på noen møter vedrørende kampanjetiltakene. I tillegg til den interne prosjektgruppen har det vært jobbet i en regional arbeidsgruppe med deltakere fra RVTS Nord, SANKS, Nordland Fylkeskommune, Troms Fylkeskommune, Tromsø Kommune og Kirkenes SOS.

Mye av innsatsen fra RVTS Nord ble fokusert mot å øke relevansen i Nord-Norge gjennom å gi kampanjen en tydelig nord-norsk identitet. Det ble produsert et eget fysisk magasin, illustrert av en nord-norsk illustratør. Kjernen i magasinet var portretter av tre utvalgte nordnorske menn som delte erfaringer om selvmordstanker. Aller Media sto for selve portrettproduksjonen, og de ble gjort tilgjengelig på norsk, nord-, sør- og lulesamisk. De ble frontet tungt i digitale plattformer gjennom

Fra venstre: Alf Martin Karvonen Eriksen fra RVTS Nord sammen med Jørn Fagervold Uleberg, avdelingsleder for stedsutvikling i Målselv kommune og Martin Nymo, ordfører i Målselv kommune.

betalt indeksering administrert av medie- og kommunikasjonsbyrået MindShare, finansiert av Helsedirektoratet. Forsideillustrasjonen ble frontet som et regionalt varemerke for kampanjen, og dette samt andre tilhørende grafiske elementer ble brukt som bakteppe for å skape synlighet for kampanjen gjennom sosiale medier, presse og fysiske plakater på offentlige transportmidler i regionen. Magasinet ble trykket i 5000 eksemplarer og distribuert bredt, blant annet til alle legekontor i landsdelen. Det ble også trykket opp T-skjorter, og alle regionens ordførere ble utfordret til å ikle seg T-skjorte og holde en appell om selvmordsforebygging i kommunenes SoMe-kanaler.

Kjernen i opplæringstiltakene var rabatterte VIVAT-kurs i samarbeid mellom VIVAT selvmordsforebygging. Ut over dette ble det satt sammen kompetansepakker tilrettelagt for spesifikke målgrupper. Foruten selvsagte målgrupper innen helse var ambisjonen å øke kompetansen også for grupper som har mye menneskelig kontakt, men som typisk ikke inkluderes i selvmordsforebyggende arbeid. Det ble derfor utviklet egne kompetansepakker for eksempelvis taxisjåfører og prester/religiøse ledere. Dette ble godt mottatt,

og ble blant annet omtalt i medlemsbladet til Taxiforbundet.

Vurdering:

Effekten av kampanjen ble målt gjennom en pre-/post befolkningsundersøkelse, samt innsamling av nettrafikdata av MindShare og RVTS Nords egen kommunikasjonsavdeling. Indeksert kampanjeinnhold via MindShare ble vist mer enn 24 millioner ganger. RVTS Nords nettsider hadde rekordhøyt besøk med 5400 unike brukere i kampanjeperioden. Til sammenligning hadde tilsvarende periode året før 1700 brukere. Den digitale utgaven av magasinet Mainnskit hadde 2233 visninger. Befolkningsundersøkelsen viste at 32% hadde oppfattet at det hadde pågått en kampanje. Dette var markert høyere enn de tidligere regionene, som i snitt oppnådde ca 22%. Som i de tidligere regionene viste analysene at kampanjen hadde liten effekt på holdning og kunnskap som kan ha betydning for intensjon om å hjelpe eller selv søke hjelp, men det ble funnet noen små positive endringer på noen enkeltvariabler samt en signifikant effekt på atferdskontroll knyttet til det å søke hjelp selv. Man fant heller ikke statistisk signifikante effekter i feil retning.

Tiltak: Hvordan møte barn og unge om selvskadings- og selvmordsinnhold på internett?

Nettressursen Selvskading SoMe ble, som ett av tiltakene i Handlingsplanen for forebygging av selvmord (2020-2025) ferdigstilt av alle RVTSene og gjort tilgjengelig i 2023. I 2024 har RVTS Nord systematisk arbeidet med implementering av denne ressursen. 250 fysiske kompendier ble delt ut, som er en av 6 temadelene i nettressursen. Kompendiene ble delt ut på alle samlinger i Folkehelseprogrammet og alle Ungdata samlinger senteret har deltatt på, samt vist fram ressursen digitalt på disse og i øvrige fora, både digitale og fysiske. I tillegg har RVTS Nord lagt vekt på å vise fram de ulike øvingsavatarene og særlig den nye "Frida" hvor en kan øve på å snakke med ungdom som selvskader.

Vurdering:

Det har blitt gitt gode tilbakemeldinger på å få ressursene i fysisk format. Bakerst i kompendiet er det også en QR-kode som fører en inn til de øvrige 5 delene av Selvskading SoMe. Det er dermed sannsynlig at mange har fått innsikt i denne ressursen i løpet av 2024. RVTS Nord vil fortsette denne praksisen i 2025. Selvskading SoMe har blitt vist frem og markedsført på undervisninger og fagutvikling der hvor temaet har vært relevant. RVTS Nord har nådd ut til alle kommunene i Nord-Norge i løpet av 2024 og det er derfor god grunn til å tro at Selvskading SoMe har fått god regional eksponering.

Tiltak: Veiledning i utvikling av kommunale handlingsplaner

I 2024 har arbeidet med kommunal handlingsplan om selvmord og selvskadning hovedsaklig bestått av oppstart av revisjon av nettsiden kommunal-handlingsplan-mal-selvmord.no, sammen med alle de andre RVTSene, og også i møte med Helsedirektoratet. Gjennom dette arbeidet har RVTSene også gjenopprettet kontakt og møtarena innen tematikken kommunal handlingsplan om selvmord og selvskadning, hvor det er flere nye RVTS-ansatte som har ansvar.

RVTS Nord har blitt kontaktet av Hábmera suohkan /Hamarøy kommune som har startet arbeid med kommunal handlingsplan om selvmord og selvskadning, hvor vi har deltatt digitalt på møte. Vi har også hatt kontakt med andre kommuner om temaet og formidlet kjennskap til nettsiden og annen veiledning.

Tiltak: Videreutvikling og implementering av Veiledende materiell for kommunene

Tilnærminger fra veilederne er omtalt i ulike sammenhenger i kontakt med målgruppene. I slik kontakt opplever senteret at målgruppene får avklart og reflektert rundt aktuelle problemstillinger som de er opptatt av. RVTS Nord har i 2024 ikke hatt særegne aktiviteter spesielt rettet mot dette veiledende materialet.

Tiltak: Økt kompetanse til ansatte og frivillige som betjener hjelpetelefoner, chat- og meldingstjenester innen psykisk helse mv.

På dette tiltaket leveres det en felles rapport for alle de fem regionale RVTSene.

Felles rapport for de fem RVTSene:

«Chat og hjelpetelefoner» er et samarbeidsprosjekt bestående av alle RVTSene. Prosjektet er knyttet til mål 2 i handlingsplanen for forebygging av selvmord; «Trygg kommunikasjon om selvmord» og underpt 2.5 som omhandler opplæring av de som betjener Chat/hjelpetelefoner/meldingstjenester innen psykisk helse. Målet er å styrke kvaliteten og øke kompetansen til ansatte og frivillige som arbeider på chat og hjelpetelefoner, gjennom å utvikle et digitalt opplæringsprogram.

I året som gikk har prosjektgruppen hatt idéutviklingsworkshop i Bergen, hvor målet var å utvikle innhold i vår felles modelleringsmodul: «Den selvmordsforebyggende samtalen». Her brukte vi informasjon fra empatiseringsfasen. Både fra forprosjekt, men også innspill fra organisasjonene selv gitt i workshop og ved at vi i RVTS gjennomførte tjenestesafari (hospitering) hos noen av organisasjonene. Med utgangspunkt i behovene, definert vi også tema for de resterende

modulene; Traumer, gode samtaler, pårørende, vold/ overgrep, og selvivaretagelse.

I etterkant av Bergen utviklet alle senterene ulike prototyper på vår første felles modelleringsmodul; fagfilmer, øvelser og samtalekort. Flere av organisasjonene hadde gitt oss innspill i empatiseringsfasen om at de har behov for mengdetrening på samtaler og chat. Vi utviklet derfor prototyper på samtalsimulering/chatbot hvor vi bruker KI, slik at organisasjonene kan få mengdetrening og bli tryggere i samtaler og chat knyttet opp mot de ulike temaene. Samtlige prototyper ble testet ut med organisasjonene på workshop oktober 24. Tilbakemeldingene herfra tok vi med oss i videre arbeid og gjorde justeringer og forbedringer, og bevarte det vi kunne, for å tilpasse modulen til organisasjonene.

Desember 24 samlet prosjektgruppen seg i Trondheim for å jobbe videre med modelleringsmodulen og de resterende fem modulene som er planlagt i opplæringen. I forkant hadde vi digitalt samlet inn innspill på hva organisasjonene ønsker av kunnskap og ferdigheter i resterende moduler. Dette ble utgangspunkt for å utarbeide læringsmål, i tillegg til innsikt fra arbeidet med modelleringsmodulen.

Vi viderefører samskapningen også i produksjonsåret 2025 når vi skal planlegge, prototypeteste deler og ferdigstille det faglige innholdet i hver modul. Nettløsning og chatbot/samtalegenerator skal også prototypetestes og alt skal ferdigstilles og settes sammen til en helhetlig digital opplæring innen slutten av 2025. Vi planlegger lansering av opplæringen på en konferanse i 2026.

Forebygging av selvskading og selvmord

I tillegg til prosjektarbeidet "chat- og hjelpetelefon" har RVTS Nord:

- Deltatt i referansegruppen for samisk tilpassning av Røde kors' tjeneste "Kors på halsen". Senteret har produsert en film for intern opplæring om samisk kommunikasjons- og språkforståelse som "Kors på halsen" kan bruke i opplæring av nye frivillige.

- Girku SOS, initierte et samarbeid med RVTS Nord i 2024, for å lage en konferanse som har som mål å skape selvmordsforebygging i Sápmi i et eksistensielt perspektiv og å bygge nettverk i Norden for det selvmordsforebyggende arbeidet i Sápmi.

RVTS Nord har deltatt i planlegging, finansiering, gjennomføring og oppfølging av arbeid med Konferansen "Should I stay or should I go" som ble avholdt i Tromsø 12.-13. nov 2024, fulltegnet med 108 deltakere fra Norden. Arrangører av konferansen var Girku SOS, SANKS, Kyrkans SOS, Nätverket Samisk Hälsa, Uvja og RVTS Nord. Samtaler rundt videreføring av arbeidet er pågående.

Videre har RVTS bidratt ved:

Samlinger i regionen der forebygging av selvmord og selvskading og oppfølging av pårørende og etterlatte er tema. Sentrene skal vurdere behovet for å involvere andre kompetansesentre i arbeidet.

RVTS Nord har, i samarbeid med Mental Helse Skjervøy, laget fagdag i forbindelse med Mental Helse sin jubileumsmarkering av lokallag på Skjervøy. Undervisningen hadde tema forebygging selvmord og oppfølging av etterlatte. 3 kommuner var til stede som deltakere.

Samarbeid med LEVE om utvikling av sorgstøtte tilbud.

RVTS Nord har samarbeidet med LEVE og bidratt med utvikling av sorgstøtte tilbud slik:

Digitalt møte med Fylkeslederne for Nordland, Troms og Finnmark med samtale om arbeidet, utfordringer og behov.

LEVE i de tre nordlige regionene driver et godt og engasjert arbeid. Det er, mange steder, utfordrende å få til stabilt arbeid og å rekruttere til likepersonkurs og skape lokallag. RVTS Nord har hatt flere samtaler med fylkeslederne hvor vi har vært støttespiller. Mange steder er arbeidet skjørt og det trengs å arbeide med gode strukturer som gjør at RVTS bedre kan bidra med foredrag og gode prosesser og LEVE kan være en enda bedre ressurs for befolkningen i Nord. I 2024 er det fylkeslag i Nordland, Troms og Finnmark, hvor

Fra konferansen "Should I stay or should I go".

Troms og Finnmark har den samme lederen. Det finnes totalt 7 lokallag, hvorav to er nystartet høst/vinter 2024.

Markering av Verdensdagen 10. september 2024:

RVTS Nord var, sammen med LEVE og andre samarbeidspartnere, med i planlegging og gjennomføring av Verdensdagen for selvmordsforebygging, digitalt, og fysisk var vi til stede med bidrag i Målselv, Nordreisa og Tromsø kommune. Foredrag til LEVE-Helgeland lokallagssamling med jubileumsmarkering og 60 deltakere. Samarbeid med Vivat om spredning av kurs.

RVTS Nord har i 2024 fortsatt Samarbeidet med vivat om spredning av kurs. RVTS Nord har instruktører både for kurset førstehjelp ved selvmordsfare og OPS. I 2024 har vi videreført kursaktivitet som tidligere, bla. Ved å holde kurs for medisinstudenter ved UiT, samt ute i regionens kommuner på forespørsel. Videre inngår det i Prosjektet "Et godt midlertidig hjem" tilbud om et Vivat-kurs til de mottaksansatte som den femte samlingen. Dette har så langt i 2024 blitt gjennomført til Sjøvegan mottak for EMA.

Deltakerevalueringene av Vivats kurs viser generelt at deltakerne er fornøyde med og har godt utbytte av kursene. RVTS Nord anser at disse kursene gir relevant kompetanse ut i tjenestene, og også bidrar til viktig lokal nettverksbygging, spesielt der hvor kursene holdes for tjenester/organisasjoner.

2.1.5 Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Handlingsplan (2021-2024)

RVTS Nord har deltatt i Nordlandsnettverket og Finnmarksnettverket. Her har det blitt gitt informasjon om hvem som arbeider med de forskjellige områdene underlagt Negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. RVTS Nord bidro i Finnmarksnettverket med et innlegg om regjeringens "Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner", og hvordan man kan arbeide med dette kommunalt.

Høring NOU 2024: 13 Lov og frihet — Negativ sosial kontroll, æresmotivert vold, tvangsekteskap,

kjønnslemlestelse, psykisk vold og ufrivillig utenlandsopphold – juridiske problemstillinger og forslag til regelverksendringer

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-nou-2024-13-lov-og-frihet/id3047331/>

- Saken ble diskutert og gitt innspill på i møte i Nordlandsnettverket for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold
- Saken ble diskutert og gitt innspill på i møte 25.10. Nasjonal Ekspertgruppe Endringsagenter Gardemoen

RVTS har bidratt med faglige innspill til Hjelpekildens veileder "Hus uten grunnmur. Når religiøse fellesskap utfordrer psykisk helse". Veilederen lanseres i 2025.

Kjønnslemlestelse

RVTS Nord har i november gjennomført en fagdag rettet mot helsepersonell som møter kvinner utsatt for kjønnslemlestelse/kvinnelig omskjæring. For å ivareta perspektivet til sluttbruker og erfaringer fra tjenestene, ble undervisningen gjennomført i samarbeid med den frivillige organisasjonen Tverrkulturell helseinfo (THI) fra Oslo og Fagskolen i Nord. Fagdagen hadde fokus på traume- og kultursensitiv kommunikasjon, juridiske forpliktelser, og må ses opp mot arbeid med flyktninger og asylsøkere og livskontekst knyttet til å være en del av denne befolkningen. Arbeidet med fagdagen har pågått gjennomgående i 2024. Mye av arbeidet har derfor vært å kartlegge nåværende situasjon opp mot spesialisthelsetjeneste og kommune, bygge nettverk mellom RVTS Nord og tjenestene og spre informasjon om arbeidet på dette området. Begrunnelsen for å møtes fysisk var å gi tjenesteapparatet mulighet til å få en arena for nettverksbygging, erfaringsutveksling og legge til rette for tverrfaglig samarbeid mellom kommune og spesialisthelsetjeneste i Nordland, Troms og Finnmark.

Tilbakemeldinger etter samlingen var at informasjonen opplevdes som relevant for praksis. Det viktigste for deltakerne var brukerperspektivet THI løftet inn i kompetansehevingen. Flere deltakere ønsket undervisningsmaterialet tilsendt slik at de kunne benytte dette i egen undervisning ut til tjenestene i sin respektive kommune. Det ble spilt inn at digital undervisning i neste omgang kan

være aktuelt for å nå bredere ut. Tilbakemeldingene ble gitt muntlig ved slutten av fagdagen.

Endringsagenter

Blant RVTSenes pågående innsatser på feltet er arbeidet med opplæringstilbud for endringsagenter fra berørte miljøer. RVTS Nord har i sin direkte kontakt med målgruppen (deltakere på Endringsagent-opplæringen) administrativt tilrettelagt for deltakelse på opplæring. Deltakerne fra region nord har deltatt på opplæringen i region øst (2023-2024, en deltaker) og region vest (2024-2025, to deltakere).

2.1.6 Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel

Tiltak 15 (BFD): Dette fagområdet har blitt fordelt til en ny ansatt i 2024 og tid har blitt brukt på å overføre kompetanse og etablere kontakt med de nettverk og arbeidsområder som allerede finnes på feltet. RVTS har bidratt i Tromsø kompetansenettverk som arbeider spesifikt mot menneskehandel og vil fortsette å bygge opp kompetanse og kapasitet på feltet. I tillegg har senteret delt kunnskap med de andre RVTS-ene om status for menneskehandel i vår region. Det er vanskelig å vurdere måloppnåelse i en slik overgangsfase, RVTS Nord vil fortsette å arbeide for å få bygd opp kompetanse og kapasitet på temaet.

Tiltak 17 (HOD): Arbeidet med opplæring til helse- og omsorgspersonell videreføres, herunder samarbeid om videreutvikling og spredning av RVTSenes nettportal menneskertilsalg.no/utnyttelse.no.

Dette fagområdet har blitt fordelt til en ny ansatt i 2024 og tid har blitt brukt på å overføre kompetanse og etablere kontakt med de nettverk og arbeidsområder som allerede finnes på feltet. RVTS har bidratt inn i Tromsø kompetansenettverk som arbeider spesifikt mot menneskehandel og vil fortsette å bygge opp kompetanse og kapasitet på feltet. I tillegg har RVTS Nord delt kunnskap med de andre RVTS-ene om status for menneskehandel i vår region.

Videre må temaområdene ses i sammenheng med sosioøkonomiske utfordringer og vold i nære relasjoner, inkludert negativ sosial kontroll.

2.1.7 Kommende tiltaksplan - veteraner

Tiltak – kompetansehevende tilbud

RVTS Nord koordinerer regionalt fagnettverk for innsatspersonell (RNIP), og arrangerte i 2024 en regional nettverkssamling i samarbeid med Forsvarets Veterantjeneste, for å øke kompetanse og samarbeid på veteranområdet. Fagnettverket har deltakere fra veteranorganisasjoner, statsforvalter, Forsvarets veterantjeneste, Bufetat mfl. Tema for nettverksmøtet var ny og styrket tverrsektoriell tiltaksplan for veteraner og deres familier, kommunale veteranplaner, veterankontakt nettverk med mer. Senteret ønsker å tilby kommuner eksisterende kompetansemøder og bidra til implementering av kommunale handlingsplaner, i samarbeid med statsforvalterembetene og Forsvarets Veterantjeneste. I tillegg til en fysisk nettverkssamling, arrangerte RVTS Nord flere digitale nettverksmøter gjennom året.

Fagnettverket arrangerte i juni 2024 fagdag om veteraner, åpen for alle som gjennom sin jobb eller annet kan komme i kontakt med en veteran eller veteranens familie. Tema for fagdagen var fokus på helhetlig og tverrfaglig anerkjennelse, oppfølging og ivaretagelse av våre veteraner og deres familier.

I tillegg bidro RVTS Nord med innlegg på seminar om veteraner, arrangert av Viken Senter i Bardu kommune. Viken senter er en landsdekkende behandlingstilbud for psykiske lidelser og har behandlingsplasser med døgnopphold. De tilbyr blant annet behandling til veteraner.

RVTS Nord deltar også årlig på nasjonale fagnettverk om veteraner i regi av RVTS Øst, samt på digitale møter med Helsedirektoratet og andre samarbeidspartnere. RVTSene jobber for å omarbeide kursinnhold i digitale kursmoduler. Det er etablert en arbeidsgruppe med representanter fra alle RVTS, og det er ønskelig også å inkludere andre sentrale aktører, inkludert de regionale

fagnettverkene. I 2024 har RVTS Nord bidratt til samarbeidet om revidering av kurs for leger og psykologer om psykiske reaksjoner hos innsatspersonell, utviklet av RVTS Øst. Det har gjennomgående vært fokus på samarbeid og koordinering med de andre RVTSene og fagområdene for å sikre gjenbruk av eksisterende og deling av nyproduert materiell. Samt at eksisterende materiell er tilgjengelig for bruk også utover veteranfeltet.

Målet er at veteraner og deres familier skal oppleve et imøtekommende, kompetent og helhetlig hjelpeapparat.

Vurdering: Tilbakemeldingene fra fagdagen om veteraner var jevnt over gode. I tillegg gir det regionale fagnettverket, RNIP Nord, tilbakemelding om positive effekter ved å være del av et fagnettverk.

Tiltak - fagnettverk

RVTS Nord har i 2024 videreført arbeidet med kompetanseheving, samarbeid og samordning, herunder:

- oppfordre og understøtte kommuner slik at disse utvikler og tar i bruk kommunale eller interkommunale handlingsplaner
- innarbeide tematikken i relevante kompetansehevingsstilbud innen psykososial beredskap, traumer og vold

Vurdering: Det regionale fagnettverket har hatt noen digitale møter i 2024, samt en fysisk samling. Jobben med å nå målsetningene for nettverket er ikke fullt ut oppnådd i 2024 og vil fortsette i 2025. Spesielt fokus på kommunale veteranplaner og veterankontakter vil opprettholdes for bedre måloppnåelse i 2025.

2.1.8 Nasjonal helseberedskapsplan

-Versjon 3.0 fastsatt 1. januar 2018 skal RVTSene bidra til gode helhetlige tjenester gjennom kompetanseoverføring til samarbeidspartnere i regionen. Sentrene skal bistå tjenesteapparatet (barnevern, helsetjenester, familievern, politi, mv.) med infor-

masjon, veiledning og kompetansebygging.

RVTS Nord har evaluert de tre nettverkssamlingene for psykososiale kriseteam med gode kvalitative og kvantitative resultater.

Tjenesten til psykososiale kriseteam anses som svært viktig.

2.2 Sentrale satsinger

Aktuelle videreførte satsinger i 2024 som skal omtales særskilt i tilskudsrapporten er:

Program for folkehelsearbeid i kommunene

RVTS Nord har med utgangspunkt i tilskudsbrevet fokusert på god faglig rådgivning på forebygging av selvmord, vold og overgrep sett i lys av våre temaområder og opptrappingsplan barn og unges psykiske helse. RVTS Nord har i løpet av 2024 vært involvert i program for folkehelse gjennom:

- Deltakelse i relevante satsninger og samarbeidsfora knyttet til folkehelsearbeid, og bragt inn RVTS Nord sine temaområder der det har vært relevant.
- Samarbeidsmøter med fylkeskommune/KORUS/RKBU
- Oppfølging av programkommuner med særskilt ansvar for Sørfold.
- Deltatt og bidratt med undervisning og veiledning på regionale samlinger for Folkehelseprogrammet i Troms og i Finnmark
- Møter med Folkehelseprogrammet i Nordland, Troms og Finnmark. RVTS Nord har deltatt med informasjon om hva vi kan bidra med i oppfølging til kommuner som velger tema Selvmord og selvskading på sine Ungdata undersøkelser. Plan er lagt for hvordan oppfølging skjer med særlig henblikk på kommuner som evt. får høye tall.
- RVTS Nord har vært og er tilgjengelig rådgiver for folkehelseprogram som har fått prosjekt innvilget.

Tverrfaglig samarbeid og tverrsektoriell samordning (herunder opplæringsprogrammet Tidlig Inn og BTI/BTS).

Arbeidet skal sees i sammenheng med punkt 2.12 Barnevernreformen om å understøtte kommunenes arbeid knyttet til barnevernreformen.

Rask psykisk helsehjelp

RVTS Nord har vært tilgjengelig for undervisning og fagstøtte innenfor våre temaområder. Senteret har ikke mottatt henvendelser i løpet av 2024

Nasjonale pasientforløp - psykisk helse og rus (tidligere pakkeforløp)

RVTS Nord har vært tilgjengelig for undervisning og fagstøtte innenfor våre temaområder. Senteret har ikke mottatt henvendelser i løpet av 2024

2.3 Den kommunale helse- og omsorgstjenesten til innsatte i fengsel

RVTS Nord har inngått et tett samarbeid med kompetansesentrene SIFER Nord og KORUS Nord i dette prosjektet, for å sikre et helhetlig og bredt sammensatt tilbud til alle ansatte i de 5 fengslene i Nord Norge. SIFER Nord jobber tett på fengslene med fengselspsykiatri, KORUS Nord har et liknende oppdrag inn mot fengslene som RVTS Nord. Sammen har kompetansesentrene hatt planleggingsmøter, samt hatt møter med sentrale personer i fengslene for å kunne gi et tilpasset tilbud etter ulike behov og ønsker fra de ulike fengslene. Brukerperspektivet er ivarettatt ved at ledelsen i fengslene har hatt samtaler rundt kompetansehevingen med innsatte i tillitsvalgtmøter. Kompetansesentrene har sammen besøkt Tromsø fengsel, og har avtale om å besøke de 4 andre fengslene i regionen vinteren og våren 2025. På våre besøk er samtaler med både ansatte og innsatte i fengsel planlagt for. RVTS Nord har i 2024 bidratt med undervisninger på ulike fagdager, som i Nordland friomsorg, Nordland fengsler samt i Tromsø fengsel. I tillegg har sentret bidratt med undervisning på en nasjonal nettverkssamling for helsetjenestene i fengsel.

Tema har vært fokus på hjelperen, Helhetlig Debrief, selvmordsforebygging med mere. Vi har presentert aktuelle veiledere og faglige råd på undervisningene, samt henvist til allerede eksisterende kurs og andre digitale opplæringsverktøy. Derunder nye nasjonale faglige råd (ute på høring) og veileder for den kommunale helse- og omsorgstjenester til innsatte i fengsel. Senteret har gitt tilbud om kompetanseheving til alle ansatte i fengslene, både betjenter, fengselsprest, ledere, helsetjenestene, friomsorg, aktivitetsteam med flere.

I tillegg har senteret deltatt på heldags verksted om selvmordsforebygging, arrangert av helsedirektoratet. Her var deltakere fra de kommunale helsetjenestene i fengslene i Norge, sivilombudet, brukerorganisasjoner, RVTS og helsedirektoratet representert.

RVTS Nord har i 2024 også jevnlig deltatt i og bidratt med undervisning til regionalt fagnettverk for psykisk helse og rusproblematikk i fengsel, ledet av SIFER Nord. Nettverket består av over 30 medlemmer og målsetning er å styrke faglig utvikling og interesse for fagfeltet samt å etablere et kollegialt fellesskap som kan gi mulighet for faglige diskusjoner og støtte. Målgruppen er behandlere i psykisk helsevern som tilbyr fast, stedlig helsehjelp i fengsler.

Kompetansehevingstilbudet er gitt med mål om styrket helse- og omsorgstjenester til innsatte i fengsel.

Vurdering: Tilbakemeldingene fra fengslene har vært gode, og tilbud om kompetanseheving fra RVTS Nord har blitt tatt godt imot i alle fengslene i Nord Norge. Senteret vurderer at kontakten og

samarbeidet med fengslene har vært konstruktivt og kreativt og vi har i stor grad forsøkt å imøtekomme de forskjellige fengslenes ulike behov og ønsker for kompetanseheving. Det vurderes som et stort fortrinn at 3 kompetansesentra samarbeider om å tilbyr kompetanseheving, da vi samlet kan tilby en bredt sammensatt kompetanseheving til fengslene.

2.4 Radikalisering og voldelig ekstremisme

RVTS har over 2 år vært aktiv bidragsyter i en konkret sak i forbindelse med løslatelse av en innsatt dømt for terror. Opplæring i en stor bykommune har vært gjennom praktiske samarbeidserfaringer i denne saken. Tilskuddet har vært avgjørende i den konkrete sak med at vedkommende har fått bistand til bolig, kommunale tjenester og er kommet i arbeid, og at han har fått oppfølging i form av samtaler med relevant kompetanse til psykososiale utfordringer.

RVTS har samarbeidet med kommunale instanser og veiledet om foreldrerolle til barn som er bosatt i Norge. Det er ingen aktuelle saker med returnerte barn av fremmedkrigere, men RVTS har fått opplæring i problematikken dersom situasjonen skulle oppstå. RVTS har samarbeidet med kriminalomsorgen i fengsel og med kommunale instanser NAV / kommunal mentor, Radikalisering-kontakt i politidistriktet og SLT koordinator / TEFT tverretattlig forebyggende team og psykisk helse. Samarbeidet ble evaluert høsten 2024 med alle aktører. Samarbeidet er evaluert positivt: for eksempel mentor i kommunen/ NAV, oppfølging med samtaler i psykisk helse. Forbedringspunkter. Informasjonsflyt opp mot fengsel, mangel på mentor i fengsel, og samt vakanse i overgang mellom radikalisering-kontakter i politiet.

RVTS har i regi av Universitetsforlaget deltatt på en samling av forskere og praktikere, som har samarbeidet om en gjennomgang av bokkapitler i en fagbok om forebygging av radikalisering.

Nettverk/konferanser

- RVTS har deltatt og bidratt faglig i RAN (Radicalization Awareness Network) et internasjonalt nettverk på temaområde psykisk helse med undertema /traumer og kjønn, psykose, samt kollektive traumer.
- faglig bidrag på nasjonalt mentornettverk - samling i regi av RVTS vest i Bergen og RVTS Sør i Porsgrunn med tema: Psykisk sårbarhet for radikalisering og voldelig ekstremisme
- faglig bidrag på samme tema på nasjonal

- praktikernettverk samling i regi av C- REX.
- faglig bidrag på Nordisk ekstremisme konferanse i regi av C-Rex med overskrift
- Individual and Collective Trauma as Precursors of Radicalization and Violent Extremism.
- Arrangert og fasilitert en fagdag om polarisering i lokalsamfunnet kjølvannet av krigen i Ukraina i Sør-Varanger kommune.
- RVTS Nord har høsten 2024 og i samarbeid med de andre RVTS og Troms politidistrikt arrangert en nasjonal RVTS konferanse i Tromsø med 85 deltakere fysisk og 210 digitalt. Tittelen på konferansen var Kollektive traumer, polarisering ekstremisme og resiliens.

Tverrfaglig ressurs- og veiledningsfunksjon på fagfeltet radikaliserings

RVTS Nord har bidratt til innhold nettsiden Utveier.no og til å spre kjennskap til nettsiden. RVTS har fått oppdrag i form av å bistå til kommunale handlingsplaner og samarbeid om lokale fagdager og konferanser på temaområdet.

RVTS har bidratt til etablering, styrking og oppfølging av et tverretatlig kommunalt nettverk på temaområdet (TEFT) i Tromsø.

RVTS har bidratt til etablering av Nord-Norsk radikaliseringsnettverk med radikaliseringskontakter i politidistriktene og deltakere fra kriminalomsorgen i fengsler fra de tre nordligste fylkene.

RVTS har sammen med samarbeidspartnere i kommunen og eller sammen med radikaliseringskontakter i politidistriktene bidratt med tverrfaglig veiledning i konkrete bekymringsaker.

2.5 Sinnemestring – arbeid rettet mot voldsutøvere

Samarbeid rundt sinnemestring Brøsetmodellen, med avdeling for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri ved St. Olavs hospital i Trondheim, ble videreført i 2024. Dette gjennom å tilby en tverrfaglig utdanning for tjenestesteder som arbeider med utøvere av vold i nære relasjoner. Gjennom utdanningen får kommuner utdannet egne sinnemestringsterapeuter, som kan bringe kunnskapen inn i egen tjeneste i kommunen eller inn i et interkommunalt samarbeid. Målet er å bidra til at kommuner, psykisk helsevern, familievernkantor og kriminalomsorgen har kompetanse i sinnemestring og arbeid med utøvere av vold.

RVTS Nord var medarrangør for utdanning av nytt kull med 30 sinnemestringsterapeuter i 2023/2024. Totalt 14 dager kursing over 6 samlinger. RVTS Nord bidrar med undervisning ved utdanningen.

I tillegg arrangerte RVTS Nord i juni 2024 en nettverks- og veiledningssamling over 2 dager, åpen for alle med utdanning som sinnemestringsterapeuter i region nord. Samlingen inneholdt en dag med undervisning om «Traumer som kan lede til sinne og utagering», samt en dag med veiledning og nettverksarbeid.

Sinnemestring og møte med utøver av vold i inngår jevnlig som tema i undervisning vi gir til tjenestene.

Vurdering: Gjennom utdanningen har kommunene i Nord Norge fått 30 nye sinnemestringsterapeuter som gjennom sitt arbeid kan bidra til å forebygge vold i nære relasjoner. Tilbakemeldingene etter kurset var gode, og det var høy andel bestått på den avsluttende eksamen.

RVTS vurderer at å bidra til utdanning av sinnemestringsterapeuter et virksomt tiltak i jobben med å forebygge vold i nære relasjoner.

2.6 Flyktinghelse og tvungen migrasjon

Undervisning, veiledning, digital kompetanseheving og konsultasjon til tjenestene

For å være tilgjengelig for tjenestene i deres arbeid med komplekse utfordringer, har RVTS Nord også i 2024 gitt en rekke konsultasjoner og veiledninger på forespørsel til tjenesteapparatet som arbeider med asylsøkere og flyktninger. Forespørslene har kommet fra bredden i tjenesteapparatet og omhandlet både barn, voksne og enslige mindreårige. Henvendelsene har både handlet om ukrainske flyktninger og flyktninger fra andre land. I 2024 har mange av henvendelsene fra spesialisthelsetjenesten vært angående utredning og behandling torturoverlevende og andre komplekst traumatiserte flyktninger.

RVTS Nord har gjennomført mye undervisning til tjenesteapparatet med fokus på flyktingers psykiske helse, både fysisk og digitalt. Det har også vært gjennomført webinar i samarbeid med statsforvalteren med fokus på flyktingbarns psykiske helse. Det har stort sett vært gjennomgående positive tilbakemeldinger på undervisning og veiledning.

I 2024 har RVTS Nord fortsatt videreutvikling og spredning av digitalt kompetansehevingsmaterieell om psykososial oppfølging av asylsøkere og flyktninger. Dette har skjedd i form av formidling av egenproduserte undervisningsfilmer til tjenesteapparatet, flyktning.net, Stø Kurs og andre e-læringsprodukter, samt formidling av fagressurser i nyhetssaker.

Det har blitt utarbeidet og iverksatt en fremdriftsplan for å få oversikt over eksisterende materiale, og for å planlegge for videre utvikling. Utviklingen av materiale vil skje på flere arenaer og være et samarbeid på tvers av fagområder og RVTSene.

Spredning av og forankring i veiledende materiell og manualer om arbeid med asylsøkere og flyktninger

RVTS Nord har fortsatt spredning av veiledende materiell og manualer for tjenesteapparatet som arbeider med asylsøkere og flyktninger, inkludert torturoverlevende. Dette har vi gjort i undervisning, konsultasjon og veiledning, samt på hjemmeside, Facebook og via flyktning.net. Særlig fokus har vært på:

- «Veileder for helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente» (IS1022),
- «God kommunikasjon via tolk – Veileder om kommunikasjon via tolk for ledere og helsepersonell i helse- og omsorgstjenestene» (IS-1924),
- Kommunikasjon med barn via tolk" (NTNU 2016),
- rapporten «Undersøkelse etter drukningstragedien i Tromsø. Hva kan vi lære om integrering og flyktinghelse?»
- Istanbulprotokollen / "Istanbul Protocol. Manual on Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment"
- Veiledningsheftet: Familiegjenforening i eksil - Forebyggende familiesamtaler
- Veileder om traumebevisst og relasjonsbasert omsorg (RVTS Sør) samt manualer fra www.hhri.org om arbeid med overlevende etter seksualisert vold i krig og konflikt.

Det faglige innholdet og de juridiske føringene i sentrale veiledere, manualer, rapporter, lovverk og konvensjoner legges til grunn for RVTS Nord sin kompetansehevende virksomhet. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom at vi, i undervisning og veiledning, løfter fram, retten til helsehjelp, viktigheten av tidlig helsekartlegging, dokumentasjon i form av helseerklæringer, forpliktelse til å følge Istanbulprotokollen ved dokumentasjon av torturskader, rettigheter til tolk, anbefalinger om organisering av og innholdet i tjenester for asylsøkere og flyktninger, fokus på identifisering og oppfølging av ærlig sårbare grupper/personer med oppfølgingsbehov, samt viktigheten av samarbeid og fleksibel rolleutøvelse. Fokus på innholdet i sentrale veiledere, rapporter, lovverk og konvensjoner, kombineres med undervisning og

veiledning på temaene, samt formidling av digitale ressurser for videre kompetanseheving og bruk.

Seksualisert vold i krig og konflikt

Menneskerettighetsbasert praksis står sentralt. RVTS Nord sitt arbeid med seksualisert vold i krig og konflikt. Seksualisert vold i krig og konflikt faller i mange tilfeller inn under torturdefinisjonen og rapporteres derfor her. Seksualisert vold i krig og konflikt kan også falle innunder definisjonene menneskerettighetskrenkelse, menneskerettighetsbrudd, krigsforbrytelse og forbrytelse mot menneskeheten.

I 2024 har RVTS Nord opprettholdt fokuset på kompetanseheving til tjenesteapparatet om seksualisert vold i krig og konflikt og hvordan tjenesteapparatet kan hjelpe overlevende som lever i eksil i Norge. Kompetansehevingen har også et fokus på forberedelse og ivaretagelse av hjelpere. Vi har fortsatt samarbeidet med MHHRI – Mental Health and Human Rights Info og spredningen av håndbøker for arbeid med overlevende etter slik vold; kvinner, menn og barn. Tjenesteapparatet har etterspurt alle manualene på norsk. RVTS Nord har derfor i 2024 ledet arbeidet med å oversette håndbok for arbeid med barn «Barn utsatt for seksuell vold i krig, konflikt, humanitære kriser og utsatte situasjoner. En håndbok i psykisk helsearbeid» til norsk, i samarbeid med RVTS Midt, Øst, Sør og MHHRI. Denne blir publisert på mhhri sin hjemmeside i starten av 2025.

RVTS Nord leder RVTS-enes samarbeidsgruppe om seksualisert vold i krig og konflikt. I 2024 har arbeidsgruppa produsert en rekke kortere undervisningsfilmer om temaet. RVTS Nord har produsert 19 filmer. Undervisningsfilmene vil kunne settes sammen på ulike måter, tilpasset ulike målgrupper, og benyttes både i fysisk og digital undervisning, veiledning, på e-læringsplattformer, og i nyhetssaker.

RVTS Nord har gjennomført flere undervisningsoppdrag om seksualisert vold i krig og konflikt bla. på universitetet i Tromsø. Undervisning om seksualisert vold i krig og konflikt har også inngått som tema i en rekke undervisningsoppdrag der hovedtemaet har vært traumatisering og traume-

behandling, flyktningshelse og tvungen migrasjon, samt tortur. RVTS Nord har gitt veiledning og konsultasjon ang. overlevende etter seksualisert vold i krig og konflikt på løpende forespørsler, både til spesialisthelsetjenesten og kommunale tjenester.

I 2024 har RVTS Nord, i samarbeid med de andre RVTS-ene, fortsatt å synliggjøre og økt antall ressurser om seksualisert vold i krig og konflikt, på flykting.net. Vi har oppdatert den digitale ressurs-siden "Seksualisert vold benyttes som våpen i krig. Hvordan kan vi hjelpe overlevende som har kommet til Norge?". Vi har fortsatt å gjøre den kjent i tjenesteapparatet og videreformidlet fagressurser om seksualisert vold i krig og konflikt via våre digitale ressurser som Stø Kurs og flykting.net, samt via nyhetssaker på RVTS Nord sin hjemmeside og Facebook side.

Vurdering: Kompetanseheving om seksualisert vold i krig og konflikt har blitt godt evaluert både ved undervisning og veiledning. Evaluering av undervisning på universitetsutdanninger har vært gjennomført av universitetet og videreformidlet RVTS Nord. Evaluering av egne undervisningsoppdrag har vært gjennomført ved eget evalueringsskjema. Evaluering av veiledning har vært gjennomført gjennom muntlig tilbakemelding. RVTS Nord har basert sin kompetansehevingsstrategi på forskningsrapporter, anerkjente fagressurser (som MHHRI) og en analyse av behov i tjenestene og hos overlevende etter tortur i Nord-Norge. Vi vurderer vår proaktive kompetansehevingsstrategi og fokus på å produsere digitalt tilgjengelig kompetansehevingsmaterieil, å være målrettet og hensiktsmessig.

Internasjonalt arbeid

RVTS Nord er representert i det internasjonale styret/council til ISHR (International society for health and human rights), som skal arrangere videre internasjonale konferanser og støtte opp om kompetansebygging i post-konflikt-områder, samt webinar med ulike tema vedrørende menneskerettigheter og psykisk helse.

RVTS Nord er også representert i en overordnet komite/"nordic network" som sørger for at det arrangeres nordiske konferanser om arbeid med traumatiserte flyktinger annethvert år.

Oppdatering og kvalitetssikring av ressursportalen flykting.net

RVTS Nord leder arbeidet med vedlikehold og videreutvikling av flykting.net, Ressursportalen om psykososialt arbeid med asylsøkere og flyktinger. RVTS Nord benytter fagstoff og ressurser fra portalen i nettsider, sosiale media, undervisning og veiledning. Vi har også veiledet tjenesteapparatet i hvordan de kan benytte materiell fra flykting.net når de arrangerer egne interne og eksterne fagdager, undervisning og veiledning, samt i møte med sluttbrukere.

I samarbeid med de andre RVTS'ene har vi i 2024 gjennomført en brukerundersøkelse med fokus på brukervennlighet og faglig innhold. Undersøkelsen var todelt; en dybde-undersøkelse og en bredde-undersøkelse. I dybde-undersøkelsen gjennomførte hver RVTS tre dybdeintervjuer med representanter for bredden i tjenesteapparatet, frivillig sektor og sluttbrukere. I bredde-undersøkelsen sendte vi ut digitale spørreskjema til bredden i tjenesteapparatet og frivillig sektor i hele landet. Resultatene fra undersøkelsene har blitt kategorisert og behandlet i RVTS'enes redaksjonsgruppe for flykting.net. Deltagerne ga overveidende positive tilbakemeldinger på portalen, både med tanke på brukervennlighet og faglig innhold. Samtidig ga de konstruktive

innspill til videreutvikling på begge områder. Senteret har laget plan for og er godt i gang med videreutvikling og oppdatering av portalen i tråd med resultatene fra undersøkelsene.

2.7 Torturutsatte

I henhold til flere nyere rapporter (referanse: Fafø rapporten 2021:18: Torturutsatte i den norske asylprosessen. En utredning av Norges forpliktelser, og anbefalinger til praksis (2021) - UDI og Røde Kors rapporten 2020 «Torturert og glemt. Identifisering og rehabilitering av torturutsatte i Norge».) er tilbudet til torturoverlever i Norge mangelfullt, preget av systemmangler, kunnskapsnivået i tjenestene er for lavt og fagansatte i ordinære tjenester får som regel lite mengdetrening i arbeid med torturoverlevende. Jfr. Tilskuddsbrev fra H.dir 2022, pkt. 2.9 har RVTS Nord i 2024 videreført en proaktiv strategi med tanke på kompetanseheving om identifisering av torturoverlevende, kartlegging og dokumentasjon av torturskader, og behandling og rehabilitering av torturoverlevende. I tillegg har vi videreført samarbeid med lokale, regionale og nasjonale kompetansemiljøer på temaområdet, med sikte på å bedre kompetanse om og system for ivaretagelse av torturoverlever i Norge. I samarbeid med de andre RVTS'ene har vi i 2024

vært i dialog med UDI og Helsedirektoratet med tanke på behov for å videreutvikle system som kan bidra til at Norge i større grad fyller sine internasjonale forpliktelser overfor torturoverlevende.

Kompetanseheving:

Sentralt i den proaktive kompetansehevende strategien har vi:

- Jobbet systematisk for muligheten til å tilby undervisning på temaområdet på flest mulige helse- og sosialfaglige utdanninger. Tanken er at bevisstgjøring og kompetanseheving om arbeid med torturoverlevende i studietiden vil øke sannsynligheten for at flere identifiserer torturoverlevende. Dermed bidrar til relevant kartlegging og dokumentasjon av torturskader, og behandling og rehabilitering, når de kommer i arbeid. I 2024 har vi undervist om temaet på embetsstudiet i medisin ved Universitetet i Tromsø (UiT), på embetsstudiet i psykologi ved UiT, på bachelor i fysioterapi ved UiT, og Krise- og traumeutdanningen til UiT Campus Narvik.
- Tilbudt digitalt tilgjengelig kompetanseheving gjennom i E-læringskurset Stø Kurs, flyktning.net, samt via faglige nyhetssaker på RVTS Nord sin hjemmeside og Facebook side.
- Fortsatt videreutvikling av digitalt kompetansehevingsmaterieell på temaområdet, særlig i e-læringskurset Stø Kurs og kompetanseportalen flyktning.net. Vi har også samarbeidet med Sørlandet sykehus om produksjon av filmer med torturoverlevende, basert på intervjuer i boka

«Våre stemmer. Torturoverlevende. Vi som skulle tie» (M. Borgersen, 2022). Filmene er planlagt brukt i undervisning og digital formidling og forventes publisert våren 2025.

- Gjennomført undervisningsoppdrag spesifikt på torturfeltet, samt inkludert tortur som tema i en rekke undervisningsoppdrag der hovedtemaet har vært traumatisering og traumebehandling, flyktninghelse og tvunget migrasjon, samt seksualisert vold i krig og konflikt.
- Gitt veiledning og konsultasjon ang torturoverlevende på løpende forespørsler, både til spesialisthelsetjenesten og kommunale tjenester. Vi har i 2024 merket en økning i slike

forespørsler. For å styrke den praktisk-kliniske kompetansen, har vi også i 2024 gitt langsgående veiledning til helsepersonell ang utredning og dokumentasjon av torturskader i henhold til Istanbulprotokollen.

- Sendt ut fysiske og digitale eksemplarer av Istanbulprotokollen / "Istanbul Protocol. Manual on Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment" til studenter ved helsefaglige utdanninger ved UiT, samt alle legekantorene i Nord-Norge. Forsendelsen inkluderte «Veileder for helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente» (IS1022) med særlig fremheving av avsnitt om arbeid med torturoverlevende, samt digitalt kompetansehevende materieell fra flyktning.net og Stø Kurs. Arbeidet planlegges videreført i 2025.

Videre innhold og fokus i kompetansehevingen:

Fokus på menneskerettsbasert praksis står sentralt i RVTS Nord sitt arbeid med tortur. I tillegg til fokus på identifisering av torturoverlevende, kartlegging og dokumentasjon av torturskader, og behandling og rehabilitering av torturoverlevende, har kompetansehevingen også hatt et fokus på forberedelse og ivaretagelse av hjelpere. Brukerperspektivet har blitt inkludert på flere måter. blant annet ved at en torturoverlevende har bidratt i undervisningsoppdrag. Videre benyttes filmde intervjuer med torturoverlevende i Stø Kurs, flyktning.net, på hjemmeside og i undervisning. Brukerperspektivet ivaretas også gjennom bruk av eksempler fra egen klinisk praksis, samt gjennom erfaringer fra torturoverlevende dokumenterte i forskning, litteratur og offentlig tilgjengelige rapporter og vitnesbyrd. Sentralt i kompetansehevingen på torturfeltet står opplæring i og formidling av den oppdaterte versjonen av Istanbulprotokollen / "Istanbul Protocol. Manual on Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment", samt "Veileder for helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente".

Samarbeid med andre kompetansemiljøer og dialog med direktorat:

RVTS Nord har videreført samarbeidet med andre de andre RVTS'ene og andre kompetansmiljøer på tortur, regionalt og nasjonalt. Samarbeidet har knyttet seg til kompetansehevende tiltak, faglige drøftinger og overordnet strategiarbeid. I 2024 har vi blant annet fokusert på å samle relevante kartleggingsskjema til bruk i dokumentasjon av psykiske skader etter tortur. RVTS'ene har gått i dialog med UDI ang deres arbeid med å følge opp anbefalinger fra rapporten «Torturutsatte i den norske asylprosessen. En utredning av Norges forpliktelser, og anbefalinger til praksis» (Fafo, 2021) og behovet for tilsvarende arbeid innenfor helsesektor og helsemyndigheter. I denne forbindelse har RVTS'ene også gått i dialog med Helsedirektoratet med tanke på hvordan RVTS'en kan bidra til en utvikling der Norge i større grad fyller sine internasjonale forpliktelser overfor torturoverlevende.

RVTS Nord har videreført arbeidet med å stimulere til mer helhetlig rehabiliteringstilbud til flyktninger og asylsøkere med komplekse og sammensatte problemer generelt og av torturoverlevende spesielt ved bedre samarbeid mellom NAV og helsetjenestene gjennom en signert samarbeidsavtale mellom NAV Tromsø og Voksenpsykiatrisk poliklinikk (VPP) v/Psykisk helse- og rusklinikk (PHRK), Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN). Samarbeidet blir evaluert og forbedret gjennom årlig evalueringsmøte.

Samarbeid med Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge

RVTS Nord har videreført samarbeidet med Tannhelsetjenestens kompetansesenter i regionen (TkNN), vedrørende prosjektet tilrettelagt tannhelsetilbud til tortur- og overgrepssutsatte og personer med strek angst for tannbehandling (odontofobi). Gjennom 2024 har vi hatt regelmessige, langsgående veilednings- og samarbeidsmøter. RVTS Nord bidrar til å gjøre TOO-tilbudet kjent i tjenesteapparatet.

2.8 Losfunksjon

Målet er å hjelpe og veilede de rammede etter 22. juli 2011 med å finne fram til riktig hjelp i det ordinære tjenesteapparatet. RVTS Nord opplever mindre pågang fra 22. juli-rammede i losfunksjonen enn tidligere. I 2024 har vi deltatt i de nasjonale losfunksjonmøtene og bistått med de henvendelser som har kommet inn. Vi opplever at de som tar kontakt ofte har hatt flere runder med hjelpeapparatet tidligere, og at losfunksjonen er en av flere instanser de har tilgjengelige. Da de vi har vært i kontakt med har vært i en sen fase der de er godt kjente med behandlingsapparat, erstatningsmuligheter og lignende opplever vi at vår rolle blir mer perifer da mange kjenner godt sine rettigheter og har flere kontaktpunkter. Vi har hatt kontakt med regional støttegruppe.

2.9 Ny tverrsektoriell veileder – Psykisk helsearbeid barn og unge

Helsedirektoratet har i 2023 publisert veilederen "Psykisk helsearbeid barn og unge" i samarbeid med flere direktorater. Kompetansesentrene innen psykisk helse, rus og vold har bidratt med innspill. RKBU/RBUP, KORUS og RVTS skal i samarbeid med statsforvalterne bidra til implementering av den nye veilederen på sentrenes fagområder. De tre sentergruppene og statsforvalterne er invitert med hver sin representant til deltakelse i en nasjonal implementeringsgruppe, ledet av Helsedirektoratet.

2.10 Ungdata

RVTS Nord har med utgangspunkt i tilskuddsbrevet fokusert på god faglig rådgivning på forebygging av selvmord og selvskading. RVTS Nord har i løpet av 2024 vært involvert i Ungdata gjennom:

- Deltakelse i utrulling og oppfølging av Ungdata undersøkelsen i Troms og Finnmark i 2024.
- Deltakelse i relevante samarbeidsfora knyttet

til Ungdata og bragt inn RVTS Nord sine temaområder der det har vært relevant.

- Deltakelse i samarbeidsmøter med fylkeskommune/KORUS/RKBU
- Deltatt med informasjon om hva senteret kan bidra med i oppfølging til kommuner som velger tilleggsmodulen selvmord og selvskading på sine Ungdata undersøkelser. Plan er lagt for hvordan oppfølging skjer med særlig henblikk på kommuner som evt. får høye tall. Det er planlagt en digital oppfølging i januar 2025 for fylkeskommuner og kommuner som valgte selvmord- selvskading i sine Ungdata undersøkelser i 2024. Her vil fokuset være erfaringsdeling og faglig påfyll på tema selvmord- selvskadingsforebygging.
- Fysisk tilstedeværelse og deltakelse på samling og utrulling av resultater for Ungdata 2024 i. På alle disse har RVTS Nord bidratt med foredrag om selvmord- selvskadingsforebygging og med synliggjøring av aktuelle fagressurser, med særlig vekt på nettressurser.

2.11 Barnevernreformen og kommunenes ansvar (Bufdir)

Nettverket for forebygging av vold, overgrep, krenkelser og omsorgssvikt av barn og unge

RVTS Nord og Statsforvalteren i Nordland, Troms og Finnmark og Sametinget har over flere år hatt samarbeid om å gjøre snakkemedbarn.no og "Jeg vet" kjent i kommunene. Dette gjennom nettverket Forebygging av vold, overgrep, krenkelser og omsorgssvikt av barn og unge. I nettverket er nesten alle kommunene representert med en kontaktperson. Nettverket har møter fire ganger i året med ulike tema innenfor forebygging. RVTS bistår kommunene i implementeringsarbeidet og nødvendig oppfølging der tema er innenfor våre temaområder. Nettverket startet med fokus på voldsforebyggende verktøy. Nå har temaene som arbeides med i nettverket fått bredere omfang, og barnevernsreformen og kommunens ansvar er en naturlig del av arbeidet i nettverket.

Innholdet i nettverket blir utarbeidet etter ønske fra kommunene. Statsforvalteren i regionen har opprettet en ressursgruppe som arbeider frem innhold til dialogmøtene som holdes fire ganger i året.

Våren 2024 arrangerte RVTS Nord i samarbeid med Statsforvalteren i Nordland, Troms og Finnmark og Sametinget fysisk fagsamling for kontaktpersoner i nettverk for forebygging av vold, overgrep, krenkelser og omsorgssvikt mot barn og unge. I fagsamlingen hadde vi faginnlegg om blant annet "Jeg vet", Snakkemedbarn.no, kommunale handlingsplaner, Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, Opptappingsplan for psykisk helse, barnevernsreformen og krav til forebyggende plan. Kommunene delte egen erfaring med forebyggende arbeid til inspirasjon, samt erfaringer med bruk av verktøyene Snakkemedbarn.no og "Jeg vet".

På høsten inviterte Statsforvalterne i regionen komunedirektører/ kommunalsjefer innen oppvekst, barnevern og helse og omsorg til digital samling om plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker. Etterfulgt av dialogmøte for kommunene med fokus på forebygging og tidlig innsats.

Tilbakemeldinger og evalueringer

Ifølge tilbakemeldinger og evaluering var den fysiske samlingen svært nyttig for ressurspersonene og var til inspirasjon for videre arbeid med forebygging av vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn. Det ble satt pris på å kunne dele erfaringer og stille spørsmål. Flere kommuner satte pris på å høre erfaringer fra andre kommuner med samme kommunestørrelse.

2.12 "Jeg vet" og Snakkemedbarn.no (Bufdir)

"Jeg vet"

"Jeg vet" er en kunnskapsbasert læringsressurs med alderstilpasset opplæring om mobbing, vold og overgrep. Den skal bidra til at barnehager og grunn- og videregående skoler har et voldsforebyggende opplæringstilbud. Læringsressursen inneholder læringsopplegg for voksenstyrte samlingsstunder i barnehagen og undervisning i skolen. "Jeg vet" er utviklet av Salaby på oppdrag fra Bufdir i samråd med Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet. RVTS Nord var også involvert i dette arbeidet.

Snakkemedbarn.no

Snakkemedbarn.no er en nettressurs for alle som ønsker å styrke sine samtaleferdigheter med barn og unge som de er bekymret for. Gjennom øving bidrar den til at voksne får trene på å snakke med barn og unge på en måte som trykker. Snakkemedbarn.no inneholder simulerte samtaler, undervisningsopplegg, samt tips til samtalen. Den er utviklet av RVTSene nasjonalt og koordineres av RVTS øst i en prosjektgrupper der alle RVTSene deltar.

I 2024 har RVTS Nord hatt mye aktivitet knyttet til "Jeg vet" og Snakkemedbarn.no. Vi har opplevd en større interesse for begge verktøyene. Flere kommuner har meldt ønske om å ta i bruk verktøyene. Vi har mottatt mange henvendelser om undervisning, informasjon og veiledning i bruk av "Jeg vet" og Snakkemedbarn.no.

Ved undervisning av ett eller begge verktøyene har vårt fokus vært å formidle synergieffekten av verktøyene. Vi har fokusert på viktigheten av at voksne har kunnskap og handlingskompetanse i samtaler med barn de er bekymret for. Samt, betydningen av barns egen kunnskap, situasjonsforståelse og handlingskompetanse, for å kunne beskytte seg selv å si i fra til trygge voksne. Dette for å styrke den forebyggende effekten, å gi et forebyggende helhetlig tilbud.

Barns egen kunnskap kan også være forebyggende mot at barn utsetter andre barn for skadelig aggressiv atferd eller skadelig seksuell atferd. Derfor har snakkemedbarn.no og "Jeg vet" blitt informert om på arenaer der tema har vært å forstå barn og unges seksualitet eller skadelig seksuell atferd. Dette for å belyse hvordan barn og unges egen kunnskap kan ses i sammenheng med tema innen skadelig seksuell atferd.

Seksuellatferd.no og trafikkllyset har blitt informert om på arenaer der "Jeg vet" og snakkemedbarn.no har vært tema. Dette for å opplyse tjenestene med informasjon om hvor de kan innhente kompetanse om tema, samt å belyse hvordan forebygging på voldsområdet med barn og unge kan ses i sammenheng med tilbudene som finnes.

I løpet av 2024 har vi opprettet et samarbeid med Tromsø kommune. Dette for å støtte deres arbeid med å implementere "Jeg vet" og Snakkemedbarn.no i kommunen. I år har vi gitt opplæring og veiledning til en barneskole som er pilotskole i Tromsø kommune. De er godt i gang med opplæring og gjennomføring. Vi har også informert om snakkemedbarn.no og "Jeg vet" i Fagkvarteret i kommunen og hatt undervisning for SFO-ene i kommunen.

Vi har hatt flere digitale og fysiske undervisninger om "Jeg vet" og "Snakkemedbarn.no" for blant annet disse kommunene: Leirfjord, Tromsø og Senja.

I undervisning hvor vi møter ansatte i helsevesenet, barnevern, barnehage og skole blir snakkemedbarn.no og "Jeg vet" informert om. I år ble verktøyene presentert for 6 kommuner gjennom opplæringsprogrammet Tidlig inn, samt

på videreutdanningen om vold i nære relasjoner på Universitetet i Tromsø.

Digitalt arbeid

For at barnehager og skoler enklere kan bli kjent med innholdet i "Jeg vet", har RVTS Nord i 2024 utviklet to filmer som kan tas i bruk på egne planleggingsdager for internopplæring. Dette for inspirasjon til hvordan man kan bruke verktøyet.

Disse videoene er også delt med Statsforvalterne i vår region og andre samarbeidspartnere, som de bruker i egen formidling om verktøyene.

Nasjonalt samarbeid

I løpet av året har vi jobbet nasjonalt med videreutvikling av snakkemedbarn.no og "Jeg vet". Dette gjennom faste møter både digitalt og fysisk. Også i år har vi arbeidet med den digitale konferansen "Magien i en samtale". Her presenterte RVTS Nord våre to filmer om "Jeg vet". Samtidig samarbeidet vi med de andre RVTS-ene om felles bidrag som ble vist på konferansen.

Kommunikasjonsansvarlige ved RVTS Nord samarbeider med de andre RVTS-ene rundt markedsføring av verktøyene, disse deles på Facebook. I vår sendte vi også informasjon og påmelding til Snakkemedbarn.no sitt nyhetsbrev. Disse ble sendt til statsforvalterne og til kommunene med oppfordring om å dele videre til alle som jobber med barn og unge. Samtidig ble det sendt direkte til 577 skoler, til barnehager og videregående skoler.

Behov for samisk tilpassing

RVTS Nord har parallelt jobbet med behov for kartlegging av samisk tilpassing. Dette arbeidet er redegjort i egen rapport.

Nettverket for forebygging av vold, overgrep, krenkelser og omsorgssvikt av barn og unge

Snakkemedbarn.no og Jegvet.no har hatt en egen plass inni nettverket. Statsforvalterne i vår region har jobbet kontinuerlig med å informere om ressursene på sine arenaer. I våre jevnlig dialogmøter (fire ganger i året) presenterer vi ressursene og bistår kommunene. Kommunene deler egen erfaring ved bruk av verktøyene i dialogmøtene. Erfaringer fra en kommune var også delt i den

digitale konferansen "Magien i en samtale". Statsforvalterne får ofte spørsmål om snakkemedbarn.no og "Jeg vet" som de henviser til RVTS Nord og vi bistår kommunene.

Se mer om nettverket under punkt. 2.11 Barnevernreformens og kommunens ansvar.

Tilbakemeldinger og evalueringer

Vi opplever at flere nå tar i bruk ressursene. Dette på bakgrunn av at vi får flere henvendelser fra kommuner, samt at det er flere kommuner som oppgir at de arbeider med "Jeg vet" og snakkemedbarn.no i sin kommune i nettverk for forebygging av vold, overgrep, krenkelser og omsorgssvikt av barn og unge. Dette arbeide har tatt lang tid å gjøre kjent i kommunene.

Flere har gitt tilbakemeldinger om at noen av endringene med lytting i "Jeg vet" er vanskelige for barn og unge å engasjere seg i, mange faller av. De ønsker mer visuell fremstilling av materialet til barn og unge, samt flere tema.

Etter undervisninger, veiledninger og fysisk fagsamling om "Jeg vet" og "Snakkemedbarn.no" har RVTS Nord fått tilbakemeldinger muntlig og via evaluering at deltakerne har vært fornøyd med tilbudet. RVTS Nord opplever at deltakerne blir inspirert til å ta i bruk verktøyene når de ser hvor enkelt det er å ta de i bruk. Flere kommuner jobber godt med forebygging, og snakkemedbarn.no og "Jeg vet" er en del av dette forebyggende arbeidet.

2.13 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene (Bufdir)

Kompetansehevingsarbeidet bør ses i sammenheng med kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, omtalt over, og arbeidet med TryggEst.

I 2024 har RVTS Nord hatt tre hovedsatsningsområder for vårt kompetansehevingsarbeid. Disse omtales i rekkefølge nedenfor:

Klyngesamling for krisesentrene i Harstad, Narvik og Vesterålen:

Vi har i 2023 og 2024 arrangert 4 samlinger for krisesentrene i Harstad, Narvik og Vesterålen. Tema for samlingene er planlagt i samarbeid med lederne for de ulike sentrene, og ut fra ønsker og behov i sentrene. Tema i 2024 har vært traumebevisst praksis med fokus på brukere, med fokus på ansatte og barn på krisesenter. Det faglige innholdet har bl.a. utgangspunkt i Bufdirs faglige veileder om innhold i krisesentertilbudet.

De fleste samlingene har vært gjennomført som sirkelveiledning for å aktivt ta i bruk alle ansattes kompetanse og erfaring. Ulike rapporter har vist at de små krisesentrene i nord har utfordringer på flere områder, bl.a. ressurser. Dette er sentre som drifter med ansatte som stort sett er alene på vakt, og noen har vakter og vikarer som tar 1-2 vakter pr. mnd. Det har derfor vært viktig å få med alle ansatte i denne kompetansehevingen. Noe av tilskuddsmidlene er derfor gått til frikjøp av vakter eller lønn til vikarer for å delta på kompetansehevingen. Krisesenteret i Vesterålen falt ut av opplegget etter 2. samling pga. interne forhold på senteret. Opplegget og samlingene har fått gjennomgående gode tilbakemeldinger fra krisesentrene i Harstad og Narvik. De ansatte har opplevd dette som nyttig, og at det bl.a. har økt deres bevissthet i møte med brukere, økt kompetanse på samtaler med barn m.m. Det har vært uttrykt ønske om flere samlinger på sikt.

Ledersamling og digitale ledermøter:

I januar 2024 ble det arrangert en fysisk samling for lederne på krisesentrene i Tromsø. Krisesentrene var selv arrangør av samlingen, men RVTS nord bisto med informasjon, lokale, lunsj m.m.

Det har vært arrangert tre digitale ledermøter gjennom året. Formål har vært å dele informasjon, diskutere felles problemstillinger m.m. Vi ha brukt en del tid på å snakke om hvordan en kan løfte situasjonen til mange små krisesentre i vår region, bl.a. gjennom høringsvar til revidering av Krisesenterloven. Lederne gir tilbakemelding om at dette fora er nyttig, og noe de har behov for i sitt arbeid som ledere.

Utviklingsprosjekt om bedre samarbeid mellom krisesenter og familievernkontor i region nord:

Prosjektet har som formål å bedre tjenestetilbud til familier med vold i nære relasjoner gjennom å fremme samarbeid og samordning mellom krisesentrene og familievernkontor for utsatte for vold i nære relasjoner som er i kontakt med krisesenter. Arbeidet ledes av RVTS nord. Arbeidsgruppen for prosjektet består av krisesentrene Helgeland i Mosjøen, Tromsø og Norasenteret i Kirkenes, samt familievernkontorene i Mosjøen, Tromsø og Kirkenes. Prosjektgruppen består av RVTS nord, Bufetat region nord og Familievernkontoret i Tromsø. Arbeidsgruppen har møttes 4 ganger i løpet av året, to fysiske heldagssamlinger og to kortere digitale møter. Fokus i år har vært å bli kjent med hverandres oppdrag og mandat, samt dele erfaringer med samarbeid og samarbeidsutfordringer. Deltakerne i arbeidsgruppen gir tilbakemelding om at deltakelse oppleves nyttig og

gjør at de blir bedre kjent, og får en bedre forståelse av hverandre. Prosjektet, og arbeidsgruppen fortsetter sitt arbeid i 2025.

Øvrig:

Høringsvar revidering av krisesenterloven med fokus på særlige forhold i nord: I forbindelse med at departementet sende revidering av Krisesenterloven ut på høring, arrangerte RVTS nord et digitalt møte for alle krisesentrene. Formål var at alle skulle få mulighet til å drøfte dette sammen, og støtte hverandre til å gi høringsvar. Det har vært viktig å løfte den særegne situasjonen til de små krisesentrene i nord. Der mange sentre ligger i distriktet med lavt befolkningsgrunnlag og lange avstander. Flere sentre drifter også med marginale budsjett og har få ansatte.

RVTS nord har arrangert et lunsjwebinar om rettigheter for utsatte for seksuelle overgrep og vold i samarbeid med bistandsadvokat Hege

Salomon. Flere ansatte i krisesenter og Smiso/ Nok- senter deltok.

RVTS bidro med innlegg på nasjonal krisesenterkonferanse arrangert av RVTS øst om erfaringer fra samarbeidsprosjekt krisesenter og familievernkontor.

RVTSene har samarbeidet med Nasjonalt samisk kompetansesenter (NASAK) om å arrangere en nasjonal konferanse om hvordan tro, folketro og små samfunn bidrar til å an ha på avdekking og forebygging av seksuelle overgrep i Sápmi. Krisesentrene var i målgruppen for konferansen, og flere sentre deltok. Konferansen ble evaluert godt av deltakerne. For øvrig har NASAK hatt vakante stillinger, bl.a. i Tromsø, noe som har vært et hinder for tett samarbeid.

2.14 Sentrene mot incest og seksuelle overgrep (NOK/ SMISO) (Bufdir)

RVTS nord har arrangert et lunsjwebinar om rettigheter for utsatte for seksuelle overgrep og vold i samarbeid med bistandsadvokat Hege Salomon. Dette arrangementet ble til etter ønske fra Smisosentre i vår region. Alle Smiso/Nok-sentre i vår region deltok. Det var gode tilbakemeldinger på innholdet i webinar, om at det var nyttig kunnskap for sentrene.

Norasenteret og Harstad krise- og incestsenter: Disse sentrene er kombinert krise- og incestsenter og alle ansatte jobber med alt. Begge disse sentrene har fått oppfølging og kompetanseheving som beskrevet under punktet krisesenter.

Nok Nordland får oppfølging sammen med Noksentrene i Trøndelag. RVTS nord har i samarbeid med RVTS Midt bidratt på fagdag for ansatte i Hamarøy kommune. Vi presenterte volds- og overgrepsforebyggende verktøy og metoder. Vi presenterte også rapporten vi har utarbeidet om samisk tilpasning av Snakkemedbarn.no.

RVTS bisto med informasjon om arbeidet i samarbeidsforum om vold og overgrep i samiske samfunn på NOK Norge sin landskonferanse i mai 2024 om kropp i traume.

RVTS Nord har samarbeidet med Smiso Troms på flere områder i 2024. Smiso Troms var med i arbeidsgruppen som arrangerte Nasjonal konferanse om hvordan tro, folketro og små samfunn bidrar til å an ha på avdekking og forebygging av seksuelle overgrep i Sápmi i regi av Samarbeidsforum om vold og overgrep i samiske samfunn. Flere Smiso/nok-sentre deltok på konferansen. Vi er også sammen i et lokalt nettverk om vold og overgrep i samiske samfunn i Tromsø.

2.15 TryggEst (Bufdir)

Innsatsen skal ses i sammenheng med - 16 - arbeid med kommunale handlingsplaner mot vold i nærereelasjoner (punkt 2.1.3, tiltak 21), og arbeid med krisesentertilbudet (punkt 2.14).

Gjennom oppdrag i statlig egenregi leder RVTS Vest et arbeid med videreutvikling av verktøy for forebygging og håndtering av vold og overgrep mot risikoutsatte voksne gjennom fasilitering av TryggEstLaben og forvaltning av ny nettside for kompetanseheving om vold for TryggEst.

Webinar om vold og overgrep på sykehjem i samarbeid med USHT Troms: RVTS gjennomførte sammen med USHT Troms et webinar om vold og overgrep på sykehjem i juni 2024. Det var 137 påmeldte, der flere oppga at de skulle se den sammen med flere kollegaer på arbeidsplassen. Webinar, og de har fått tilsendt lenke. RVTS nord har fått tilbakemelding om at noen bruker deler av innholdet i internundervisning på sykehjem. Etter vår vurdering bidro webinar til å øke kompetansen om vold og overgrep som fenomen på sykehjem, hvorfor det skjer og hva en kan gjøre med det. Det ble ikke gjennomført evaluering fra deltakerne.

Webinaret har sammenheng med vårt arbeid med å skrive manus til TryggEst nettkurs om vold og overgrep på sykehjem. Vi har i 2024 brukt tid på

redigering av dette manuset etter innspill fra bl.a. H.dir, innspilling av filmer som er tiltenkt nettkurset og møter i den forbindelse.

TryggEstlaben. RVTS Nord har i 2024 bistått i en sprint om samarbeid mellom TryggEst og Risk arrangert av Bufdir.

Opplæring i Rite: RVTS nord har gitt opplæring i RITE på forespørsel. I 2024 har vi arrangert opplæring for TryggEst teamet i Harstad. I denne opplæringen tok vi også i bruk Casegeneratoren utviklet for TryggEst. Deltakerne ga gode tilbakemeldinger og opplevde opplæringen som nyttig. Det økte deres kompetanse i å gjennomføre risikovurdering.

Veiledning om oppstart av TryggEst. Vi har i løpet av 2024 vært i kontakt med Harstad, Tjeldsund, Vestvågøy og Hasvik om oppstart av TryggEst i deres kommuner. Denne kontakten har vært digitale møter med TryggEst-koordinator eller kontaktperson for TryggEst. Vi har også i samarbeid med Bufdir arrangert felles møte med kommunene Porsanger og Gamvik med formål å kartlegge status på TryggEst arbeidet og se om det kan være muligheter for samarbeid mellom kommunene. Høsten 2024 har vi i samarbeid med Bufdir og Sametinget planlagt et felles drøftingsmøte om TryggEst for kommuner i Finnmark med fokus på organisering av TryggEst og samisk tilpasning av TryggEst. Møtet skal foregå på nyåret 2025.

Kartlegging av behov i eksisterende TryggEst kommuner: RVTS nord opplever at mange kommuner som har vedtatt å ta i bruk TryggEst modellen, ikke er kommet i gang eller har utfordringer med dette arbeidet. Dette kan dreie seg om ulike kommunale barrierer om informasjonsdeling, journalføring, ressurser, forankring i ledelse m.m. Vi gjennomførte derfor høsten 2024 en kartlegging av alle kommuner som vi er kjent med har vedtatt oppstart av TryggEst. Hva som fungerer, hva de trenger veiledning på og kompetansebehov. Vi vil bruke resultatet av denne kartleggingen i videre arbeid med nettverksmøter, undervisning og webinarer i 2025.

Undervisning om vold og overgrep mot risikoutsatte voksne og eldre, om TryggEst modellen og informasjon om TryggEst veileder og nettkurs

i relevant undervisning: Vi har i 2024 hatt flere undervisninger om vold og overgrep mot eldre bl.a. på Videreutdanning om vold i nære relasjoner ved UIT, Sykepleierutdanningen UIT og TryggEst fagdag i Bodø. Vi har i slike undervisninger også gitt informasjon om TryggEst veilederen og relevante TryggEst- nettkurs. Vi har hatt tre timer undervisning om utfordrende atferd ved demens til USHT Troms sitt demensnettverk. 14 kommuner i Troms deltok på samlingen. Deltakerne evaluerte denne undervisningen svært godt.

2.16 Kompetanse i tjenestene i samiske områder

RVTS Nord leder samarbeidsforum om vold og overgrep i samiske samfunn. I 2022 fikk RVTS Nord forespørsel fra Justis- og beredskapsdepartementet om å opprette og lede et forum i henhold til regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021-2024 tiltak 70. Januar 2023 var det formell oppstart av forumet, og fra starten har det vært 76 medlemmer.

Samarbeidsforumet har fire møter i året, hvorav et er fysisk i forbindelse med den nasjonale konferansen om vold og overgrep i samiske samfunn. Tema for årets konferanse var "Hvilken innvirkning kan tro, folketro og små samfunn ha på avdekking og forebygging av seksuelle overgrep i Sápmi?" Det var stor interesse for konferansen og vi hadde i underkant av 300 deltakere fra hele landet som deltok fysisk eller så konferansen via stream.

RVTS Nord ser at med samarbeidsforumet har vi opprettet tettere samarbeid og kontakt med andre kompetansesentre, spesialisthelsetjenesten, Sametinget, kommuner m.fl.

RVTS Nord har i samarbeid med RVTS Midt i år hatt et fokus på å etablere mer kontakt og større nærhet til samiske områder. Vi har besøkt Hamarøy og Kautokeino.

RVTS nord har sammen med Sametinget og Justis- og beredskapsdepartementet startet et samarbeid om holdningskampanje om seksuell

grensesetting. Målgruppen er unge mennesker i Sapmi. Arbeidet videreføres i 2025.

RVTS nord har spilt inn en undervisningsfilm om fornorskning som kollektive traumer til RVTSenes konferanse om radikaliserings, Kollektive traumer, polarisering, ekstremisme og resiliens. Denne filmen ble godt mottatt, og flere ga tilbakemelding om at de lærte noe nytt om konsekvenser av fornorskningen.

Vi har også hatt flere undervisninger relatert til samisk kulturforståelse, vold og traumer.

2.17 Nasjonale faglige råd for bruker- og pårørendemedvirkning i rus og psykisk helsefeltet

Helsedirektoratet har lansert til høring i 2024 nye nasjonale faglige råd for bruker- og pårørendemedvirkning i rus og psykisk helsefeltet. Målet med anbefalingene er å bidra til en felles forståelse av hvordan bruker- og pårørendemedvirkning bør praktiseres på system, tjeneste og individnivå. De nasjonale faglige rådene skal gi grunnlag for systematisk bruker- og pårørendemedvirkning til nytte for den enkelte og helsetjenesten som helhet. Rådene bygger på de lovpålagte føringene om retten til å medvirke. RVTS Nord vil hensynta de faglige rådene som del av grunnlaget for vårt arbeid, og bidra til implementering av rådene, samt gjøre disse kjent gjennom relevante aktiviteter i 2024 og 2025. Arbeidet ses i sammenheng med en rekke oppdrag i vår tjeneste.

Psykisk helse og rus klinikken ved UNN HF har hatt møte for felles innspill på høringen. Her er RVTS Nord inkludert. Høringsinnspillene er under behandling, og RVTS Nord vil bidra til å bekjentgjøre og vise til de endelige nasjonale faglige rådene i 2025.

Pårørende- og brukersamling 2024

November 2024 arrangerte Korus Nord, RVTS Nord, NAPHA og RKBU Nord en regional fags-

amlings i samarbeid med Statsforvalter i Nordland, Statsforvalter i Troms og Finnmark og ulike pårørende og brukerorganisasjoner som Mental Helse, RIO, Marborg, Leve, Ivareta med flere. Samlingen ble arrangert i Bodø, og tema for samlingen var Opptrappingsplan for psykisk helse (2023-2033), og kommunale lavterskel tilbud. Formålet med samlingen var kunnskapsdeling, styrke strategisk samarbeid og koordinering og skape engasjement for det regionale psykisk helse- og rus arbeidet.

Hvert senter og organisasjon presenterte kort egen tjeneste. Gjennom gruppearbeid ble deltakerne utfordret til å tenke på ulike muligheter for å fremme samarbeid rundt lavterskel tilbud i kommunene.

Tilbakemelding etter fagdagen var positive, og vi mener at kjennskapen til hverandre og mulige samarbeidsarenaer har økt. En av tilbakemeldingene var at det er nyttig med en slik samling uten stram agenda og mye tid til gruppearbeid for å gi tid til å bli kjent og knytte nettverk på tvers av tjenester og organisasjoner.

2.18 Nettbasert formidling

RVTS nasjonal gruppe

De kommunikasjonsansvarlige ved hvert RVTS har hatt digitale møter annenhver uke i 2024, i tillegg til 2 fysiske treff (Oslo og Bergen) og en halvdags erfarings-safari med nye korus.no. Dette har medført en betydelig effektivisering av arbeid på tvers av sentrene og bidratt til økt kunnskapsdeling. Vi unngår dobbeltarbeid, og øker synligheten til RVTS ved å ha denne tette dialogen. Vi ser spesielt at vårt samarbeid rundt Snakke med barn har fått en effektivisering og økt synlighet, ved målrettet samarbeid.

Vi har hatt spesielt fokus på:

- Økt synlighet for samtlige RVTS-sentre og dets samlede fagområder.
- Effektiv informasjonsutveksling, erfaringsdeling og læring om kommunikasjon/markedsføring av digitale ressurser, felles kurs, webinarer etc.
- En styrking av kommunikasjonssamarbeidet

som overordnet funksjon.

- Videreutvikling av rvts.no - sett i lys av en videreføring av felles digital strategi med NKVTS.

Regionalt kommunikasjonsarbeid

Kompetansesentrene i nord har en arbeidsgruppe med kommunikasjonsrådgivere fra RKBU Nord, RVTS Nord, KORUS nord og NAPHA.

I 2024 ble det regionale kommunikasjonssamarbeidet revitalisert med hyppige Teams-møter og en fysisk samling i Tromsø. Dermed kunne vi ferdigstille felles landingsside, kort brosjyre og en felles PPT-presentasjon for kompetansesenter-samarbeidet. Landingssiden til kompetansesentrene i nord skal lanseres i 2025. Samarbeid-nord.no er en pekeside med kort informasjon om sentrene og lenker til RVTS Nord, KORUS nord, RKBU Nord, NAPHA, Vivat, SANKS og NASAK.

Det er utarbeidet forslag til mandat for kommunikasjonsgruppen. Dette ligger nå til godkjenning hos Kompetanselederforum Nord.

Digital strategi RVTS/NKVTS

Strategien «Synlige hver for oss. Tydeligere sammen» ble vedtatt i desember 2023 av RVTS og NKVTS. Målsettingen med strategien er å videreutvikle og styrke sentrenes samarbeid om formidling og kompetanseheving på nett, skal være bærekraftig over tid og bygge på tjenestenes behov nasjonalt og regionalt. I 2024 jobbet vi for å sette i gang dette arbeidet for implementering, først for å opprette en ny rvts.no - samt opprette

en redaksjon med godkjent mandat og rapporteringslinjer. Arbeidet med dette fortsetter i 2025. Kommunikasjonsansvarlige ved RVTS-ene og NKVTS har hatt digitale treff hvert kvartal, samt ett fysisk møte med NKVTS. Tema på disse møtene har vært felles innsats, planer og samkjøring framover.

Digitalisering ved RVTS Nord

Vårt mål er at alle tjenester i vi region nord skal ha tilgang til våre tjenester derfor har vi fortsatt med arbeidet å gå gjennom alle våre digitale produkter å oppgradere og videreutvikle de. Vi har fått ny leverandør for våre e-læringskurs. Vi fortsetter å utvide og videreutvikle vårt digitale kurstilbud i 2025. Vi har hatt vekst i 2024 på våre digitale tilbud og webinar er etterspurt og ett format som fungerer godt til kunnskapsformidling. Vi skreddersyr innholdet på etterspørsel fra tjenesteapparatet. Alle webinar er evaluert og vi ber om tilbakemelding om tema som tjenestene ønsker og utvikler nye webinar basert på deres tilbakemelding. Vi har god erfaring med å arrangere webinar i felleskap med andre RVTS og kompetansemiljø. Vi har startet et samarbeid med PPT om å lage en digitalplattform der våre webinar blir tilgjengelig i etterkant for ansatte i skolen. Vi ser at dette er en ønsket måte å bygge kompetanse på arbeidsplassen, da den tas i bruk enkelt som faglig påfyll eller som refleksjon.

3.

Oppfølgingsmøter og dialog

Oppdatert tilskuddsregelverk, måloppnåelse og rapportering

RVTS Nord etterstreber å organisere sin virksomhet i tråd med regelverk for tilskuddsordningen. Alle tiltak vi jobber med er fordelt etter tilskuddsbrev, det betyr at vi oppdaterer og organiserer oss internt når nye områder kommer i nytt tilskuddsbrev eller gjennom andre tilskudd fra myndighetene. Vi jobber gjennomgående med tilskuddsbrev, rapportering, prioriteringer og registrering på alle tiltak. Dette gjør vi for å sørge for måloppnåelse, men også for å sørge for at vi følger rapporteringskravene i tilskuddsbrevet fra Helsedirektoratet.

Hovedmålet for RVTS Nord er å stryke forebygging, avdekking og oppfølging av vold, seksuelle overgrep, traumer, traumatisk stress, selvmord og selvskading. Arbeidet inkluderer temaområdene:

- Vold og overgrep i og utenfor nære relasjoner, inkludert negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og kjønnslemlestelse
- Psykososial oppfølging ved kriser, ulykker og katastrofer
- Veteraner og deres familiers helse
- Tvungen migrasjon og flyktningshelse
- Menneskehandel og utnyttelse
- Radikalisering og voldelig ekstremisme

Vår målgruppe er beslutningstakere, ledere og tjenester som møter mennesker berørt av temaene over. Vår oppgave er å bidra med kompetanseheving i tjenestene. Vår formidling og tjenesteutvikling er basert på forskning, erfaringskompetanse fra brukere, pårørende eller tjenesteutøvere. Vi tilstreber at kompetansehevingen og implementering er lederforankret. Vi prioriterer kompetanseutviklingsprogrammer og undervisning sammen med tjenestene eller bruker- og pårørende.

Hvordan RVTS Nord vurderer at tilskuddet har bidratt til at nasjonale mål på RVTS sine fagområder oppfylles er vanskelig å svare på under ett, da alle tiltak har egne nasjonale mål og vi jobber innenfor en rekke tiltak og normerende produkter vi tilbyr ut til tjenestene. Evaluering er vårt viktigste verktøy etter gjennomføring av kompetanseheving, dette gir oss innsikt i om det vi gjør treffer de vi er der for, forslag til nye tema eller problemstillinger. Vi evalueres oss selv i etterkant og tar med oss de innspill vi får for å endre vår praksis. Vi får tilbakemelding på at arbeidet vi gjør er nyttig for fagfolks arbeidshverdag. Vi ser også endringer i praksis i kommuner der vi har jobbet særlig tett. Vi liker å jobbe grundig i forkant slik at vi kan tilby kompetanseheving som er tilpasset den enkelte tjeneste. I tillegg til dette følger vi med på hvilke målgrupper vi når ut til, bredden i tjenesteapparatet samt om vi når kommuner der temaområdene våre slår negativt ut på nasjonale målinger. RVTS Nord og Midt har et særlig ansvar for å nå ut med kompetansehevende tiltak til kommuner i samiske områder, det er også ett område vi følger særskilt.

Vår egen vurdering er at vi har brukt tilskuddet i 2024 til å nå ut med nasjonale mål på alle våre temaområder til alle våre 80 kommuner i året som har gått!

Psykisk helse, rus og vold samarbeid på tvers av kompetansemiljø

Vi har gjennom året hatt et systematisk samarbeid med statsforvalterne i vår region, Statsforvalteren for Finnmark og Troms, og Statsforvalteren i Nordland. Her jobbes det både på ledernivå med jevnlig møter gjennom året sammen med flere kompetansesenter innenfor psykisk helse og rusfeltet tilknyttet dialogmøter, og arbeid med å samkjøre våre tilskuddsbrev og tydelig rollefordeling. I denne årsrapporten vil det også fremkomme hvordan samarbeidet med statsforvalteren inngår på ulike temaområder. Vi har god dialog og et godt samarbeid med statsforvalterne.

Regionalt samarbeid - Samarbeidsavtale og forpliktende plan (RKBU, KORUS, NAPHA)

På regionalt nivå har vi også gjennom året møttes flere ganger i Kompetanselederforum nord, som består av ledere fra RVTS Nord, RKBU Nord, Korus nord, Vivat og NAPHA. Målet med våre møter er å oppdatere hverandre på aktiviteter i egne senter, og se på overlappende samarbeidsområder og sikre godt samarbeid og oppgavedeling mellom sentrene. På flere av våre møter har statsforvalterne i regionene deltatt. Vi har utarbeidet egne samarbeidsavtaler på oppdrag gitt i tilskuddsbrev. Dette gir god oversikt over arbeid, mål med arbeidet og tydelig fordeling på roller og forventninger. Våre møter har både foregått på teams, men vi har også hatt 2 fysiske møter i året.

Vi gjør fagfolk bedre rusta til å møte
traume- og kriseutsatte mennesker

www.rvtsnord.no